КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Масса а мехкашкара пролетареш, вІашагІкхета!

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союзан Коммунистически партин Нохч-ГІалгІайн обкоман, Нохч-ГІалгІайн АССР Лакхачу Советан Министрийн Советан орган.
Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУЬЛ 1923 ШЕРА ДЕНЗ

№ 8 (4801). ШИНАР, 30 январь, 1970 шу. Мах 2 кап.

Ленински наькъагІа йодаш, коммунизм хьалъяра керттера декхар лоархІ КПСС-о эгтара хьалха цуьн материально - технически база хьаелгах. Партс экономически политика маІан сенах латт аьлча, из латт, Іилманен техниканен карагІдаьннарех ма могга пайда эцара, ерригa общественни производство индустриально дегІаккхувлара цуьн эффективности къахьегама овсарлеи лакхъяра ларда тІа промышленность дІахо дикка лакхлулга, юрта боахам дегІаахара тешшаме лакха темпаш Іалашъярах а из бахьан долаш хьалкъа вахара боарам дикка лакхбелга, берригача советски наха эша материальни культурни хІамаш диззагІа кхоачашделга вІаштІехьдаккхарах а.

«В. И. Ленин вал 100 шу дизарга» яхача КПСС ЦК Тезисаш тІера.

ДИКАЧА ГІУЛАКХИЙ ГОВЗАНЧАШ

Бытовой предприятей болхлоша а—хІамаш тегараша, фотографаша, парикмахераша, электроприборешта ремонт еча мастерашa — дика костюм ярал, сихха эшаш дола сурт даьккхарал, хоза прическа ярал, хІамаш ютта машин тоайрал совгІа кхы цхьацха а доккха гІулакх ду — кхою вай ха.

Къахьегамхой хьал - торо эша ше лу, цар культурни боарам лакх ше лу хасамдоал бахача наха ду бытовой гІулакхаш а. Укх тІехьарча хана вай республике дика тоаденнад къахьегамхоща бытовой гІулакхаш деІта. Из хилшад цу деша партен правительствен даим йоахо яр бахьан долаш. Нохч-ГІалгІайчен городашка, юрташка, боккхий посёлкашка хьалхьий керда комбинаташ, мастерскеш, приемни пункташ.

Масала, дІадахача шера вай республике бахача наха итт миллион сома мехла бытовой гІулакхаш даьд, тІехьхоачашъяьй шера план, бахка юкъейккхьй дукха керда прогрессивни формаш.

Пхе шера план ханал хьалха кхоачашъяран В. И. Ленина юбилейн сийна тІайна декхараш кхоачашдаран яьржача якъе дикка толамаш даьхад № 1, 2 йолча Грознерча горбыткомбинаташа. Укх тІаххьарча массехк шера Нохч-ГІалгІай АССР Министрий Совета карара-хара тела Ше байракх лелаеш хьайоагІа бытовой гІулакхаш деча Министерства ремонтно-гІишлошь управлени.

Цхьайолча районашка а миттa дика вІаштІехьдаьккхад наха бытовой гІулакх делга. Суьнженски районо тІехьхоачашъяьй дахан сага лаьрхІача бытовой гІулакх дера шера план, 1969 шераса дилана дикка тоаденнад цо гІулакх Наурски, МалгІабика районашка а.

Бытовой предприятей дукхагІа ваьлерга а цар ду гІулакхаш алсамдалерга а хьежжа лакхлу дарма хьалхашка латта декхараш, царгара хьадахараш. Ательe а мастерской эсача хІара сага хоза кет ше базаме тІайдача, шийна культурно гІулакх дича, шиа заказ сиха а дина а кхоачашича. Из иштa хила доагІаш а да.

Цхьабахьда, цхьайолча бытовой предприятей болхлоша кхоачашдац ла шоай керттера декхар, Заьнка сича мастер ца найташ, телевизор е радиоприемник тоае дІайдача из дукхача хана дахьга юха ца кхоачийташ, бахча балхах шоашта дага бехха мах боенхкаш дукха моттигаш хул «Телерадиоремонт» объединенена чуйолча мастерскешка, ательешка. Шоаннаштта тоабе безац ба городской прачечней, баней, кога гІирс тоабеча пунктий, кхыча предприятей а болх.

Къахьетта теркам тІабахийта безаш да юрташка бахача наха бытовой гІулакхаш делга. Республика къахьегамхоех дукхагІдараш юрташка бахе а даьча дерrига бытовой гІулакх церна кхоачар тхьо процент мара даш. Цхьан сага лаьрхІа бытовой гІулакхаш делга геттара а во латт Нажай-Юрта, Ведана, Советски, Наптеречни районашка.

Партийни советски организаша, совхозий кулгалхоша цу гІулакха кІезига йоахо ю Наьсарен районе а. Юрташка яц парикмахерскеш, мастерскеш, приемни пункташ. Хьалха сайна во болхьбу Наьсарен райбыткомбинато, укхаза кхоачамхилед бац лакха говзал йола мастераш, эсала я материальни база, лоха я дисциплина.

Республика бытовой предприятей болх тоабара чІоагІа вовзаьрле ю министерствашa, ведомстваша, предприятеша наха гІулакх дара хьалхожаьньа капитальни вложенеех кийса пайда ца эцаро, бытовой объекташ планах хьал ца яро, предприятеша, колхозаша, совхозаша, керда мастерскешна приемни пункташ яккара эша помещенеш ца теларо. ХІинэ а хьалъ хьадаьц Нажай-Юрта районе, «Грознефта» объединена хьалъеш латта комбинаташ.

Бытовой гІулакх дерттІа вІаштІехьдаккхара цІенхаштта ІатхЪ лакха говзал йола, нахаца Іымерза болх бе ховрдола специалисташ кхоачаш ца хилар а. Бакъда уж кийбара дукхача районашка цхьонкха хІама дац. Грозне бытовой предприятешка, профессионально-технически училищашка говзал лакхъе а деша а нах хьежабац Ачхой-Мартана, Шелковской, Наьсарен районашкара, хьана моттигашкара.

Цар совгІа наха бытовой гІулакх деча Министерства, моттигерча партийни советски организаша хайра йоахо яц бытовой предприятей болх хьетаниа вІаштІехьбаккхара, йолаш йолча торонех бизза пайда эцара. КІоартта тихкаш хІара предприяте гІулакх, йоахо яц цуьн материальни база чІоагІъяра, технологически процессаш эргайоахаш тоавра, наха дІадахачуьга хьежжа керда формаш юкъейхкеара.

Цхьадолча парте горкомаш, райкомаш, городской районаш исполкомаш, наха бытовой гІулакх ду Министерство декхарийла я бытовой предприятеш организаций кулгаладелга цІенхаштта тоаде, цар кулгалхой бехктохкаш лаьлбе, болх тоабар цергара хьадехьа хьедеха. Йоахо е вайбытовой гІулакх дара говзал Іоамаьца мастерий, коллективни опыт шера йоржаяра, ше массарна дІайовшийтара.

Наха гІулакх деча сфере болх берш Іымерза, сабар долаш, лакха культура йола нах хила беза. Цул совгІа уж хила беза шоай балхах дика кхетам бола говза специалисташ а.

Бытовой предприятей кулгалхоша, юкххьанцарча партийни, профсоюзни, комсомольски организацеша цу деша хьаьтта теркам тІабахийтача мара вІаштІехьдергдац наха барзел эргдолча тайпара а цар ха еІезигагІа йоаргйолча беса а заказаш кхоачашде.

Цхьабакъда, бытовой гІулакх делга леррттІа тоалургдац вагахьа санна мел эша кадраш ца хуле. Из болх хІинэ Іалламаьте эсала латт. Цуьхьа дукхагІа деша хьежабе беза кІегирхой, комсомольцаш, кхочайн гІалгІайн кхалнех. Нахаца Іымерза болх ба ца хоача, кулга цІена боацача болхлошта моттиг хила йиш яц бытовой предприятешка. Лира къоасам лоаттабе беза къахьегамен производственни дисциплина телхараша.

Наха бытовой гІулакх делга тоадара чІоагІа лоархІаме да хьалъеш латта объекташ планах оттаьача хана йистехьар, колхозашеи совхозашеи бытовой предприятеш хьаелара эша помещенеш хьежар.

Юрташка бахача наха ду бытовой гІулакх тоадара лоархІаме да дІа-юха лела мастерскеш, приемни пунткташ дукхагІа хьейттар.

«Наха бытовой гІулакх делга дІало догІадолаладара де лелаcа» яхача КПСС Центральни Комитето тІайца сонани юбилейни шера тІайца декхараш кхоачашдара ерригa торонаш оарцагІьахьа къахьега деза республика бытовой гІулакхаш деча предприятей, организацийн кулгалхоша, партийни организацеша, ерригача коллективаша.

ПХЕ ШЕРА ПЛАН—ХАНАЛ ХЬАЛХА!

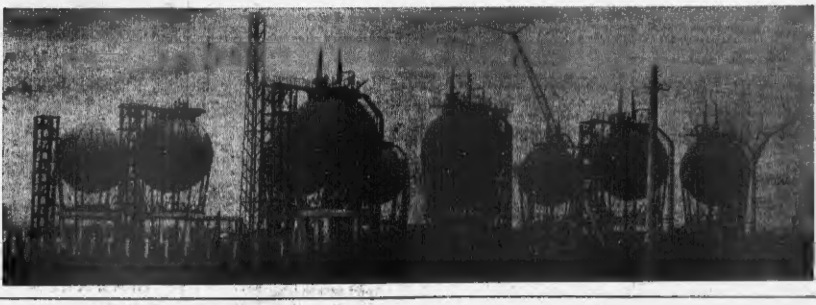

ДаьлахегІа мехкадьаьтта продукташ дІаоттарь меттиш [illegible] резервуарий гІара хьаьлац латт Грозне юкъе. Из Къилбаседа Кавказе эгтара йоккхагІа хурга. Резервуараш вІашагІтоттараш Ленина орден долуча № 7 йолча треста Грозненски специализированни управлени монтажникаш ба.

СУРТА ТІА: бургена кеорча резервуарий гІах.

ТАСС фотохроника. Р. Дика сурт.

ВОЛГОГРАДСКИ ОБЛАСТЬ. Хьалъеш леттача Волжски Трубни заводе шийлача объектанна оттаьча шоллагІа сварочни стан. Цхьаьнха кхоъ я хІинэ дІайна объекташ еш а турбай опытни партеш яраеха а.

СУРТА ТІА: Электросварочне цехера цхьа стан я опытни турбаш яраеха.

Н. СУРОВЦЕВА сурт. ТАСС фотохроника.

КЕРДАЧА ТОЛАМАШКА

В. И. Ленин валь бІаь шу дузача денна сийленца накъабахара а пхе шера план ханал хьалха кхоачашъяра а шерра социалистически яхь йоаржаяьй «МалгобекнефтЬ» НПУ В. И. Ленина цІерагІча цхьоалагІча промысла коллективе. Цудухьа дикача къахьегама толамаша чакхдаьккхар цо патилетка дилагІа шу, тІайца хинна социалистически декхараш тІехьхоачашдир. ТІайдача декхарех соахи планал совгІа дахиха лерхІаш хинна мехкадьаьтта 52 эзар тонн йолча цо пайнал тІех даьккхар 185 эзар тонн да. 1969 шера даьккхар масел дукха мехкадьаьтта цхьанна шера даьккхадац промыслошка.

ШиттегІа хьахиккалац уж къахьегама толамаш. Цар керттера бахьан да мехкадьаьтта доахарий къахьегам нийса вІаштІехьбаккхар, геолого-технически служба коллективни мехкадьаьттахошек мехкадьаьтта дуча скважиний болх тоабеш дукха творчески къахьегар. Духхьал дІадахача цхьан шера промысле чакхъаьккхар 45 геолого-технически мероприяти. Из бахьан долаш лаьттан чопашкара планах совгІа 50 эзар тонн мехкадьаьтта даккха вІаштІехьаьлар.

Промысле чІоагІа йоахо ю кІоарга насосни скважиной фондера шоллагІча методах мехкадьаьтта даккхара а. ХІара дийнахьи бусси насосни установкай новкъосталца мехкадьаьтта тІоаннашта низ тІалоаттабара скважинашка чуххийт 3600 тонн хий, цул совгІа тІоаналка чуххийт 50 эзар кубически метр газ. Цу мероприятеша тоаре хилийтар къахьегача фонда скважинашкара 83 эзар тонн мехкадьаьтта даккха.

Къаьстта дика къахьегаш я тхъ промысле мастераш М. В. Торий, П. М. Крамаренко керте латта бригадаш. Мастера нов. Торе кулгалхеча бригада планах лаьрхІачул совгІа лаьккха «Іаьржа дошув» 82 эзар тонн я. ХІара скважинига ремонт ца еш болх байтаб 150 дийнахьи—бусси, планах ремонт ца еш бе безаш хинна болх 120 — дийнахьи бусси мара боацача. Эксплуатаци коэффициент 0,980-нега кхачийтар планах хила езаш хиннар 0,974 мара йоацача. Промысла бригадашта юкъе эгтара лаккхагІа я цу бригада къахьегама овсарле. Къахьегама овсарле лаккхъяра план 112,1 процент кхоачашъяьй цо.

Хьадоаккхача мехкадьаьттаген газаген дІабода мах лохбара а дукха балхаш даьд бригадас. Из бахьан долаш цуьн вІаштІехьдаьккхад духхьал цхьан шера пачхьалкхенна 18,3 эзар сом кходе. Иштта къахьегаш хьайоагІача бригадага дукха хана деза карара ца йоалийташ лелаеш я промысла карара мара тела Ше байракх.

Мехкадьаьтта доахарий боккъонца бола гІончаш ба Крамаренко Петр керте латтача бригада ремонтникаш. ДІадахача цхьан шера 240 скважина ремонт йир цар. Из ерригa а ремонт хаьад хьалхех лакха дикал йолаш чакхъяьккхай бригада членаша.

Пятилетка тІехьарча шера доаккхийн бехктохкамех декхараш латт мехкадьаьтта доахараща хьалхашка. Хьадоаккха мехкадьаьтта 1,6 процент лакхде диза. Декхараш бехктохкаме хилар кхетаьча мехкадьаьттахоша ханал хьалха уж кхоачашдара хІанзехьа бехкая а яхха чакхъяха йолаьй тайп-тайпара мероприятеш. ДукхагІа йоахо а лерхІ цар мехкадьаьтта кІадж оттача скважинашта. Цудухьа промысле чакхдоахарга скважинашта кислотана обработка яра балхаш. Цул совгІа шин скважине тІерча тІоаналкара мехкадьаьтта даха доладе лерхІ. Хьалха болх ца беш латта скважина юха дийн а яь болх бе йолайолийтаргья, цу гІулакха хьинаро къахьег промысла геолого-технически служба коллективо а. Мехкадьаьттаца хьадоагІа хий дІаяхийтара болх бе йолайолийтаргья йоккха насос.

Пятилетка тІехьарча шера январь бетта хьалхарча декадах даьхача къахьегама толамаша къаьгга хьаьдокх тІайца социалистически декхараш толамаца кхоачашдергхілар. Декада заданеш совгІа даьккха мехкадьаьтта бІаьш тоннаш я. Шахо йоагІа хана кхы а хьинар айлаь бола бе лерхІ Ленински къахьегама вахте латтача мехкадьаьттахоша.

С. ТЕБОЕВ,
«МалгобекнефтЬ» НПУ цхьоалагІча промысла геолого - технически служба вениххагІеана инженер.

КХЫ А ДИКАГІА

Старогрозненски бурув латтача конторa Попов Михаил керте латта коллектив проектни кІоаргал 4850 метр йолча № 690 йолча скважина чоалхаеча геологически хьалашка кІоарга тохкама бурув тохаш я. ДІадахача шера заданеш толамца кхоачашъяьй барт болча коллективо. Пхаьнах 3700 метр мара ца лаьча 3805 метр бурув тохар бригІда болхлоша. Лакха къахьегама толамаш доах бригада болхлоша керрдача шера а. Январь бетта хьалхарча декадах 70 метр совгІа бурув тохаш бригада. Из заданех доагІачул дукха совгІа да.

Ала деза, баьчча юбилей гарга ме гІерта къаьстта хьинар айлу, доаза толамаш совдул. Бурув тохара болх сих а беш химбац реагенташ, электроэнерги, кхыйола материалаш дІахкийтар бахьан долаш пачхахьалкхенна хІара бетта 4900 сом кходу бригада болхлоша. Цу шоаш кхьхача толамех кхоачам бахь ца Іаш ди тІехьа кхы а дикагІа къахьегаш хьабоагІа буруваттараш. Къаьстта дика болх бу мастера комсомольца Луганский Валере кулгаладеча смена. Шийна йолла норма дикка тІеккхоачашъю цу смена. БелгалбаххІа боагІа сменера дикагІбола болхлой. Уж ба бурувлеттачун гІончаш комсомольцаш Мищенко Виктор, Соломатин Дмитрий, кхыбараш. Смени норма пайл-ах гаргга кхоачашъю царех хІаране.

Бурувлеттараша пачхахьалкхен илап кхоачашъеча дикка лакхъ лоав лаборантка-коллектора комсомолка Баришевская Евдокия. Скважинашка чуухийтача лохбата маркхалца дІаммига а кхоачамбоинан гІкадаьлча буруваттарашка сиха хоам бу цо. ТІаккха цар ха юкъе ца йолийташ чекха тоалу гІалат. Бурувлеттараша лакха толамаш лахара, цар болх кьоизам ца хулаш лерттІа дІабехьара токкха гІо ду слесараш Щербаков Владимира, Нарыкин Ивана. Скважина оборудовани дика доал ду цар. Цхьаккха фетта мелъяалийтац, сатхаш талхийтац, эшшача ший хаивхьа керцало оттаю. Цудухьа цхьаккха хьоизам ца хулаш йоагІача ханал дукха а дукхагІа болх бу скважинаша. ХІаьта кунга хьежжа лакха хул хьинар толча буруватгараша доаха хьоиханаш. Баьчча юбилейна пар киичду къахьегама совгІат да из.

А. ТИЩЕНКО,
«Старогрознефть» НПУ транспортни контора шофёр.

Сухалбе-перепись чаккъяккхара

Тахан пхалагІа да да вай махка массе мигІинге бахача наьха перепись дІайолаенна. Миштa лел из лоархІаме болх вай республике? Кхаь ден итогаша хьахьокх цу хьакъехьа вай республика счетни участкай бехкошта дукха карагІдаьнната. Кхаь дийнахь (15, 16, 17 январе) вай республике (бахача наха) 48 процент барашта перепись яьй счетчикаша. Бахача наьха перепись яра болх къаьстта дика лел Гудермеса, Шаьла, Урус-Мартана, Грозненски районашка. Укх кІал кепа техача таблица хьахьокх республике кхаь дийнахь яьча перепиша итогаш:

Районаш	Бахе нах ([illegible] цифраш)	Перепись [illegible] проц.
Ачхой-Мартана	45431	52
Ведана	27822	56
Грозненски	75970	53
Гудермеса	63884	45
МалгІабика	42624	50
Наптеречни	33747	42
Наьсарен	60825	34
Наурски	46565	46
Нажай-Юрта	37236	54
Советски	17488	50
Суьнженски	58455	50
Урус-Мартана	66023	48
Шаьла	96497	42
Шелковской	37946	44
Грозне	325752	50
Ерригача республика	1036275	48

ФУ ХИННАД ФЕРМАНА?

ДУКХА ха яц Аьлте-Юртара ферма ерригача Наьсарен районе цІи хеза хинна. Хьайбаш леладерий дика гІулакхаш дуьйш хьоа ца еш йиташдр барт тайпа коллектив. ХІинэ дикача декъашца кІезига хьоаю. ТІехьашка яьлнай ферма. ДІадахача шера пачхахьалкхенга шура йоахара тІаянса доахар дІадала кхы цхьа-шин бутт ха еза.

Іа юкъе мара кхаьчадац, бакъда доакъара фу дерпа-хьогІ яха болабеннаб доахан леладераш. Силоса кІоагаш мукъаоллаш латт. КІезига да ферме кхыдола доакъар я. Ферма балха гІулакхашка хьежача, нахага ладийтІача эшачул дукха кІезигагІа Іалашдаьча доакъаро а ейт из уйла. Силос йоагІачох ах мара кийчъяьнзар, йол 77 процент Іалашъяьй, концентрировани доакъар — 53 процент.

Иштта да «Назрановский» совхозе эгтара дикагІа лоархІача ферма хьалаш. ХІама хуьша, гІулакх эргадаккха йиш яц-хьогІ? Я. Доахана продуктивность лох а ца йолийташ, плалаша кхоачашъеш доахан Іангара даха йиш я. Бакъда, хІана санна сатийна а ца багІаш торонаш дакха кІезига оарцагІа-м бала безаргба доахан леладерий. Укхезе из деш дац хІензарчоа.

Вай дехача тайпара доакъар тоъаш дац. Цудухьа чах, дала, силоса хІара килограмма кхомбе боагІа. Бакъда укхана базашка дІачуваьлча, йоа хьежача ловкъар пу ферме даьха моттиг йоацаш дукха долаш санна хет.

Аьда хьаж хьеттадуча чах шийдоахана сома мот а бахь йоаз доярка Халухоева Люба.

Цхьа дукха ха йоацаш цхьан летучке фермай заведующеш, зоотехникаш доакъар кІезига да. фу дерга хан яхаш летхьача хана совхоза директора Плиев Хьусена яхкар дагадехар сона доахана чах бахь сома кІаьда мотт бІаргабейча, — «Кхоана деза дІа, — йоахар директора, — кІалхьарца ра кхы ча ма дехкалаш. Вай совхоза цьлоремашка шортта ояилхеш я. Зехьу йоа уж.

Уж оллаш укхаза гуш-ы яцар бакъдар аьнча. Тухах бахьберкъа а теха. кІоагаца делла кІаьлденначул тІехьагІа нах туьхараш техача цул башха доакъар дийІ Цу гІуллакха а уйла еш бац фермера бараш, кІанчул тІехьагІа ца тохалоья.

Йол бІарга а сйтаи доахана. Из дахке дезденнараштвн, Іаьсаштен йитай. Барда — беча ду, ца беча бехктоккамеча сагах бехкаш а доахаш, кховенга хьежаш багІа. Со хиннача дийнахь а бакъзар барда. Хьалхарча дийнахь а бенабац йоахар.

Доахана рацион ер я: Іуйрийна — силос, сарахь—силос, бийсанна — силос. Силос, силос. Ча вай лххача тайпара дукха юкъе долаш. Цхьаза чах чаш-м боакхийт хьайбашка.

Гуржь кханка диса гІалам. Хьаннжа дийта цу дийнахь эралаьна хина доахан меза долаш чулаьххар, Сутара кьаьш чу хьежар уж. Цига кІезига силое яр. Хьалхашкара арлахх сов лоха хилерах силоса цхьа дакъа котаьта кІалдахар. Цига цхьаьнца арлекх тохаш из оагІув лекаборе Іалегаргъяцар силос. Иштта месадисар цу сиахь доахан, дуьхьа ах-яьсса хул укхазара шура дІайнеча пункте уха машина.

ХІаьта а бохаш ферма кулгалхой, доахан дехна холаденнад. шура ІогІаххетаргья, йоах царна. Из я хІанз тьагчох укхаза лерхІа керттера тоао, Йоккха агІа ераш кІезига керта, дегІа хало ца йича гучаяргыш.

Доахан леладераштa халача Іана дехоша вІалла ца хиннача тайпара лоархІаме да пайденна хургболча тайпара къахьегам вІаштІехьбаккхар.

Беза мухь ба лоаркашта тІаьттар. Іуйрийна аиь сахьет даьлча балха баьккача доахан латта йоттагаш цІенъеш, уж деттац, царна хий малалеш, доакъар деkхаш хьуьвза беза цар. ТІаккха чуболх. Дийнахь 2 сахьат даьлча юха боагІа, бийсанна итт даьлча чуболх.

МаІа йах скотникаш силоси чаь хіа а дена база малаь тІе Іодилалача бьвнаб. Укхаза къахьегараш дукхагІа долча даькъе дукха дезал а болаш ха яха метай бе. ЦІагІа хІама ца дича балаш. Цудухьа вагнатахьа шоашта хьалхара бераш доахкийт доахана доакъар дилла, кхо лаккха, нув хьакха, кхыйола хІама де. ТІаккха хьа а баьхке доахан хийтте чуболх. е цхьа тІама юкъе ницхача вІалла ца боагІаш а Іа.

Балха хьу ца йоагІаш йисача доаркий доахан групашгара хьалхьечерна тара хилац. Мальсагова Фердос цамогаш цІагІа йисар. Ах.яьсса дар цуьн доахана хьалхашкара хьаьш, кІалтара кхо дІадаккхаза цар. Цуьн когаметта дІаоттае дояркa яц. Иштта а тоъац уж ферме. Кхьча доаркай шоай болх хьаба хала мара кхоа ца беише а летта даьш кул кІагІа йисача доаркай доахан.

Дукха ца цу ферме уйла тІахьийта а эссалена а могардола гІулакхаш. Укхазарча коллективана вІалла хела хан шоай ферма сий хьалха санна айде. Дукхача хана деза болх беш хьаьоагІа укх ферма заведующий Кастреп Хаматхан. Дуьха ба укхаза шоай ферма сий ца дожийта гІертараш. Царех я республике шийхеза СССР-а Лакхеьхьарча Совета депутат Социалистически Къахьегама Турпал Барахоева Леика (3200 килограмм шура яьккхай цо шийн хІара Іаттагара дІадахача шера), хьинар хола коммунист Четиева Лида, комсомолка Оздоева Люба, кхыбараш. Шортта я опыт, шортта я торонаш. Царех пайда эца мара хІама эшац.

М. ЗАНГИЕВ,
тха собкор.

В. И. Ленин ваь 100 шу дизарга

«ХЬАЬКЪАЛЕЧА» МАШИНИЙ ЗАМА

«Ленина кхуллал а дош оьцна Россина электрификацин пачхьалкхан плана (ГОЭЛРО) тIе баьккхинарг электрически хьере. Iалашо рузкъанех компанино кийча йира, хьалха латта техникех техналоги юкъехааран, производство вIашгIехьгакхара ларда тIа керла промышленни низам хьалара кертте ре лосташ. Ленински хьехам кхочуш а беш, партега хьалхие а йолуш, Советий махка шаьхьегамдош, пачхьа индустриализацин чаккхьаьнахьар. Их чаккхьаьнхар исторически лоацнача хана, юкъ хьалхарча пятилетний синдикальна шеранаш, промышленни гIулакхана дунен тIа дукхаелIа дегIаньакхана дерришанта тIекьахкабар по СССР» («Владимир Ильич Ленин ваь 100 шу дизара» хетаньна КПСС Центральни Комитета ТезисашI тIера).

Цу мутIарасита уйла тIеяккхатача, хаьа а лоацир юха а кьанча дог отт беттагаргаш тIа укх тайпара даь йоазув а долаш йола сийна том: «ГОЭЛРО план». Укх хиннальа хьадемал из-дукхача советски планоеший, экономистий, инженерий исгола тIара книжка долаш. Тамаш а яц: ГОЭЛРО плана чу йоссаь кIоарга ленински идеш техаш а тIехьа даш я, цо хIанз а тIехьа бехалаю дIахорча мехка Iилманехнически социально - экономически прогресса вехаш. Хоаш ма дарра, ГОЭЛРО план цхьан энергетика тIа соцаш яцар. Цу тIа белгалдаь хальха бехкама деррига доакьон, цу дакъе советски станкостроении приборостроении сайна дола мехка индустриализаце хоалашболлаш дола дакъа а дегIаенкувавра перспективаш я.

Итт шу хьалхагIа академик Струмилин Станислав, писатель Галин Борис, укх мутIарий автор Москворча шарикоподшипниковски улицатIерча Цхьоалагiча пачхьахьалкхен подшипниковски заводе хилар.

Цу хана доаккьа шерал тIехвалина вар академик Струмилин. Халла мара дIа ца лелаьлуш а ларга хIама ца хоаш а вар из. Цхьабаккъа, тамаш эргьар оаш, вагагьа сайна зIамига сага сана хIаманна духтIавала гIерташ, чIоагIа хьашт долаш из веделаса хьежача хана шоашта бIаргабайнавелар!

Дукха ха яьккхар цо масса тайпара подшипникаш ечи цехера вра ца веллаш. Укхаза бIаргагуш магахьа сагга вац. «Хьаькъалеча» станоккашта шоаш дIатIател оатхалил автоматически конвейер тIа. Фега гIолла дIа-юха лел оатхалаш — тIаккха кийна подшипникаш тIакьожам доаттабеча устройствашка гIолла чакх а юлаш, цаI шоллагIчоа тIехьа кхуса а луш зоамеча металлически татана приемни бункера чу ух.

Боккъал башха производство я! Аз кхетаду пунцара академика Струмилина хьашт. Машиностроени цу тайпара вIашгIехьйоакхкита-м дацар 1920 шера цуна — воккха советски экономист ГОЭЛРО план оттаьрех цаI хиннача цунна дагадахьал бар?

«Машиностроени кхз болаш хеIайсалтайча мара къамал де хьашт дац — ааьнадар цу хана, 1920 шера, ГОЭЛРО плана тIа.— халкъа бохтама вокх доакьой балха оасарле дIахо шераьнара хьакъехьа». ХIаьта я дIахо белгалдоккхар, «...металлех оатхалаш ю промышленность лаьттагIара хIамаш йоахача нийсса вай промышленноста эгара меларгIа йола моттиг хиина хилар».

Белгагла, революци хаалехьарча Росса, ма дарра яьча, е станокаш ю а, е оатхалаш ю а промышленность яцар. Машинаш ена массеха заводе кхыча продукцеца цхьана кIеззиг-дукха арахецар моллагIйола метала теда станокаш метала теда оатхалаш. 1913 шера ерриге а кийчаьйраш цхьа моллагIа йола 1800 станок мара яцар. Пхьолленера машинаш, тайп-тайпара станокаш, оатхалаш цу хана довзол дехьара кхойре.

ХIаьта граждански тIема шераш мехка арахецаш хиина станокашш оатхалаши дукха хIама ца эпаш геттара сенар.

Кхеталеш да, ГОЭЛРО плана авторашта шоай программа чакхйоаккхаш хилча хьалхашка оттаргйолаш хиндя ерриге халонаш геттара дика бIаргагуш хиина хилар, Цхьабакъда, уж дог тийша бар уж халонаш ашавлургйолаш я программа нийса а хиларах.

Цунна кхеталеш лезаш хилча мегаш да, академик Струмилин, Советски Iаьдал латтача шераш хиннача ерригача эрталоний дийна теш, цар кьнкаре доакьашхо толашегIа йолча московски предприятега селлара чIоагIа дог тохаденна а волаш хьежар. Шин Iилман бахнаштен публицистически выступленеш йола материал еххача статистически сводкашкара лийха Iийнавац из,—кхы кIеззигIча бохраче воаш тэйшаа из алхха шийт уйлан чу ессарех а.

Юкъаьиаьча подшипникашн заводе хиннача тIехьагIа дукха за алалехьа академика Струмилин Станислава дIаэдааьа («Вай дуне тохо шу даьнначул тIехьагIа» яха книжка арадаьнннад 1964 шера): «СССР-а индустриализаци еча (машиностроени дегIайоалаеча — Ю. Р.) укх участке дуаца йиш я... Малабуеммал хьалхаюлача лакхача темпах метал, техникаш къахьегама дикален лакхагIа боарамих я, ХIаьта машиностроени-м лакха техника хьекхарьерген къахьегамадерригача кхача доаккьошкен кхоачаергоатла дола дIоагIа ма дий! ХIаьта цун лакхана боарамера даха ца ега - тиш СССР ерригa промышленность дегIаахара лакхача темпай кхайленах ца!?».

Из бакъдол мара кхы тайна жон даш цу тайпарча хаттара дела. Укх тIехьарча дик шера тIакхийтта промышленни продукци (хIанзчул тIехьагIа лоархIаргдола сааккара хьокхамаш а тIехьа) 39 процент тарпта хургьа. Плана лоархIамаш белгалъьаржа ла-кхагIа я уж темпаш. Цудухьа шеко ац, ния боле, технически теаси на машиностроени приборостроении — ишта чIоагIа дегIаахара йола лард хилархь.

1969 шера алхха нис бетта СССР-а арахийцай метала теда 154 эзар станок, пхьоалленера 32,3 эзар прессови машинаш, 1.868 миллион сома маьха прибораш, автоматизаци вычислительни техникаш средстваш. «Красный пролетарий» яхача московски заводе хьаьна «ДИП» («ТIехьа я кхе, хьалха я довла») яхача эгара хьалхарча советски токарни станокагара чоалханеча автоматически линешка кхачалла — ишта да ГОЭЛРО планагара вай лечошка кхачалла советски машиностроени дегIаахар, Ерригаш а дай-мехка оборудовацеца кийчаьда комплексин автоматизировании цеахин кхачеттел заводаш - автоматашн массашара гIулакх санна а хиина дIанхай. Советски машинашъераша дукха арахеца йолаьнй прецизионни, вешта эвьна авиационни, электронни, промышленноста кхача доакхошка хилаза яргйоаца къаьстта нийса станокаш.

Советски машиностроении приборостроени продукци совдика хиларах дунен рынке чIоагIа доттагIаш я. «СССР-е хьаьнй» яха йоахка тIалатта станокаш бахкъа совгIа мокка йохка кхухьйтташ я.

ХIара бовхама дерригача доакьошка технически прогресс елга лагIалоха хьашт даь управление автоматизировании системаш йоалаш, Цар новкъостал ма дай тайп-тайпарча производствени процессашта керлагIча, эгара цхьалагIйеш пайданайчен тайпара кулгалде.

Управление автоматизировании системаш юкъехкъхьалгел шаьраелген хIайа приборостроение дунехача предприятешка дахкдоалаш латт: «Тизприбор» яхача я сахьита леча. ШоллагIча я москоьски заводашка, кхоаски «Точэлектроприбора», ленинградски «Вибратор».

Промышленноста бIарча я дакъа управлени е лаьрхIача автоматизировании системаш хьалхара аргIа юкъейоалаш ба вай прибораш ераш. Вокъаьца хила доагIаш а геттара нийса а гIулакх да цу тайпарча доакъоех эгара хьалхарьер приборостроени шо хилар.

...Сай зонкиой кхинна тIа, газетах яьхана йистийеш тIа хьажаш вагIа со.

Ер ба Италера кхоа, «Фиат» яхача фирма кулгалйеча Турине шиа тайпара конкурс чаккхьаькхай тайп-тайпарча межий вийлаша дикъа а доаш. Царна гучадаьнинад Волжски лод хийтьеча хиш пайда эцара гIойленагIа ер хьан шлифовальни инструмент я. Массава ракза а йолаш социалл бакъ: «Ильич» яхача ленинградски завода обрадеех 17 комплект дикагIа лаьрхIай.

Москва. Нейрографа — хьаьклеский биотокаш белгалъе хьеча прибора тохкачаш деш латт СССР Iилмай Академе шиа тайпарча приборостроение Центральни конструкторски бюро.

Ленинград. Англе выставке яхьийта копировально - фрезерни станок кийтьеш я Свердлова цIерагIча заводе. Цунга моллагIча кучеха йолча штампашта обработка юлургьа, моллагIча копирагIа моллагIа нахали хьаьюлургьа, Тохкамаш деча хина шиа тайпара заланан кхоачашйир станоко: гипсови модела тIара хьегIайоаккхаш текстолит их хьаьйир Шекспира барельеф.

Дукха ха йоацаш «Правда» яхача газета хоам бир, Вильнюсе толаме чаккхаьннад «Рута-110» яхача вычислительни машиний чоалханеча электронни комплексана деш дола тохкамаш яьна. Царех дола хIамаш ма дарра дуаца мегаргдолаш я уж машинаш.

Алхха чоалхане вычислительни техника арахецаш йола «Сигма» яха литовски фирма шай дехкар диза кхоачаш а деш, белгала барх1 заводел кхаь проектно-конструкторски бюрон мегта я. Цу объединене «Рута» комплексе кийчъе массехь шу хьалхагIа йолаш. Производства управлене ерригача системашта йиза автоматизаци юлургйола машинаш хьаегра лайрхIадар конструкторашa.

Фуд цун мIIан? Уйлаца шоашта хьалхашка боккхача заводской бохкама сурт оттадел оаш. «Рутай» вIаштIехьдоал укхала моллагIча оатхало боаккха хIара гIа хе—юххьаьна хьае болаьа продукци хьаьь ялалда цо баьча беррагIча нахкъа тIа. ХIама дии из долийташ йола устройсташ кийча я производствени процессагарча хьалах лаьца прозпоните кулгалхошка хIара секунде хоам бе. Комплекса вокх машинашна плановикий къахьегам аттача боаккхаргба, скабженцаштагIа новкъостат дергда, цу сахьате хьа чаккхдахаргда деррига бухгалтерски доархIамаш.

Ужжал хIамаш ше деча хана цхьа информаци гIалат йоалийтаргьи «Рута»: управлене пулате цу сахьате доталургьа хоам беш йола сигнал.

Машинай ерригa комплекс прахецарга хIабола мах — 200 эзар сомагара 600 эзаа сомага кхаччаьна, производства маIаш йоккхалген хьежжа. Цхьабакъда, юкъаьна машиний дIамагIа йола пабор эма йиш я хьаьжжа, хIаьта, цул тIехьагIа, ше чIашагIкхетарга хьежжа, шу тIа кхы а хьегIаьца мегарьа.

«Рута» — из Литве массашкьа а дIадаьржа аргIанцара зиза да. Цу тайпара цIи машиний чоалханна комплексага а дика тоа аьйна хет сона. АргIан цхьалхача эвзмашчул кIеззигагIа шоай повзе эгара дикагIа товенача техника я.

Дунен тIа эгара дикагIча мелел вIашагIа йоьнаш, царех тIех хила а тарлуш йола чоалхане электронни комплекс, — из а ленински ГОЭЛРО плана авторий веонеташ кхоачаш а деш, советски промышленноста даьхача толамий символ.

Цхьа бахьан доацаш лаш приборостроении станкостроении махера из ма юшар. Лоацача цхьан статьи тIа советски машиностроение дерригача доакъоех дуаца ихьаккха дича а вIаштIехьдергдаьхар. Тамаш а яц: шоаьтаа итт шу-совгIа мара йоацача хана чухьаьх бIаьаза совгIа лаккъеннай Советски Союзе машиностроении металлообработкен.

Цхьаьха а ла лоархIаме. Станкостроении приборостроении, шеко йоацаш, машинаш еча индустрера лоархIамегIа дола юкъмоттигеош доакъош да. Цхьаккха машина хьае йиш яц станокаш, инструменташ, прибораш йоацаш. Станокаш еча кхо бIаь гаргга йолча предприяте хIанз машинаш хьаеш вальча бархI миллион болхлочов балха инструмент (кехал) лоаттаю.

Машиностроене приборостроени продукци халдаиза кердайоахаш я. Масала, пятилетка кхаь шера хьаьна кердача моделей 1.300 совгIа образей, цу дакъе 970 станок машин.

ДIахо а тIе-тIа дукхагIа да гIаухаргда из вакка. Дукха ха йоацаш вердаьнача ССР Лакхехьарча Совета Закон чIоагIъяьча 1970 шера халкъа бохха дегIабоаьдара плана тIа оттадаьча машиностроении продукци кхача керттерча дакъоа нийсса, промышленность бIарча ухачул, лакхагIча темпаех дегIаухилга. Цу дакъо хьеча продукце боарам-9,2 процент дааьхургба.

Шоай аргIанна, нийса приборашн эргаьхьа теаьн станокашн хургьа машиностроени чIоагIа хьашт долаш. Машиностроени металлообработанен автоматически ахкотоматически линешн 38 процент совгIа дукхагIа хургьа, металлаш доаладеча производствани лаьрхIа технологически оборудовани — 18 процент. хIаьта числовой программин управлени йола станокаш — 3,2-за. Арахецаш йола ерригa прибораш автоматизаце средстваш 16 процент совгIа, дукхагIа хургьа, цу дакъе вычислительни техника — 40 процент хIана хилаф яьна.

Из деррига а фу яхилга да яьча, из да, тоам болча «Рутай» геттара каста кхы а хоагIен кхы а хьекъалегIеи бола бижарий дукхха хьахургхилар.

Юрий РЫТОВ. (АПН).

А. П. Завенягина цIерагIча Норильски горно-металлургически комбината обогатительни фабрике кийчъай Талнахера руда тоаьеча отвальни продуктанта магнитни сепараци яра схема.

Шера цунах боала пайда — 791 эзар сом.

СУРТА ТIА: схема авторий группа — фабрика тохкам беча цеха керттера инженер В. И. Перепечин, цу цеха отделене начальник Н. А. Никифорова, обогатительна фабрика керттера инженер Х. А. Бадоев.

Ю. ВАВИНА сурт. ТАСС фотохроника.

МАЬХЕРА ПРЕДЛОЖЕНИ

Къахьегама оасарле дехкъаьна теплоэнергетически оборудованеш бизза пайда эцаран дика новкъостал ду «Грозэнерго» № 2 йолча теплоэлектроцентрала рационализатораша. ДIадахача шера цар еннача предложенех 114 балха юкъейихьай, из коллективна договорех цар тIейийца хиннача 14 предложени дукхагIа я. Пачхьахьалкхена цар баь пайда 55 эзар сом ба.

Рационализаторски болх геттара дика вIаштIехьбаьккхаб гоаза инженер-электрик В. Голов керте латтача электрически лаборатори коллективо. Цу коллективера хIара кхоанагIаар рационализатор ва. ХIаьта В. Голова еннача предложенеех 18 производствана юкъейихьай. Ишта дикагIча новаторех лоархIаш ба инженераш В. Девочкин, С. Мариман, мастераш А. Кадаров, А. Биловецкий, слесарь В. Гоман хьувараш.

Кердача толамашца хьакъболехI рационализатораш Ленина юбилейна.

Ш. СУРДЖАНЦ. «Грозэнерго» оператор.

Оаха яздаьчун лерагIа

1969 шера № 143 йолча «Сердало» газета тIа вагатеза арахийцар «ХIаммиг яиха Iемараш» яха рейдови материал. Цунна жоп луш Нохч-ГIалгIай транспортни управлене начальника заместитела С. Нелеова тIайа язду:

«ХIамииг яиха Iемараш» яха статья ГПАП-1, ГПАП-2 пассажирски службай транспортни управленей коллективашта юкъе йийцай, рейдови бригада гуча доаха нхоачанйоацараш масеннока дIадовзийтад.

ШоллагIча Грознески пассажирски автотранспортни предприята № 74—16 йолча автобуса шофера моо. Солтагираева финансови бехъо тохкарах тагушор пай.

ЦхьоалагIча Грознески пассажирски автотранспортни администраше шофер моо. Досаев предупрежден а я ь витав, хIана яьча 22 ноябре из эгара хьалха балха арааьна хилар.

Город Грознорча пассажирски автотранспортни предприятей кулгалхошта дIахайтад, финансови боьнаш телхаргйоацаш, машинаш лелаеча белхлошта юкъара низтаме болх чIоагIбе безагI.

ИНТЕРНАЦИОНАЛИСТАШ-ПАТРИОТАШ КХЕБЕ

В. И. Ленин ваь 100 шу дизара кийчо еча хана республика комсомольски организацешa къьаьтта уйла тIайохайт советски патриотизмаш пролетарски интернационализмаш уйланца кагирхой хьалхебара.

Массехк шу даьнинад Гудермесски Хасав-Юртовскии, Ведана а Беталхски я районий, Наесаран Кьалбаседа-ХIирий АССР Пригородни районий кагирхошта юкъе дика гIулакхаш этта.

Къьмара доттагIал латт вай республика мехкааьтта институтоа Кьалбаседа-ХIирий АССР горнометаллургически институтоа, вай педагогически институтоа, Дагестански госуниверситетоа, хIаьта ишта «Красный молот» заводоа г. Махачкаларча Гаджиева цIерагIча заводоа комсомольски организацеита юкъе.

Январь бетта «Красный молот» заводера кагирхой вIаштIехкийтар Гаджиева цIерагIча машинашъеча «Дагэлектромаш» яхачоа заводий къонача болхлошца. ВIаштIекхетара маIаш — кердарал Iомаделеа опыт дIайоха хилгоа. Шоай хьалара шоаш дакъача къахьегама хийниа арахиаьа пиацоа Махачкаларча комсомольцаша, уж дагабуллар уйла чIоагIа гIалохаш долча къахьегам Iилман ларда тIа вIаштIехьбаккхара дешайта, къонача рационализаторий изобретательни творчествах «Комсомольски прожектора» балхах дуйцар.

Махачкалашша «Красный молот» завода комсомольцашта совгIата денадар Дагестана комсомоле историех дуаццаш дола «50 турпал оагIув» яха книжка. Цу тайпара вIашагIкхетараш традицешка а хиина дIадоладенна.

Социалистически яхь, балха опыт дIа-юха эцар, интернациональни доттагIала сайренаш — цу доллача хIаманна вай кагирхошта новкъостад ду, эжараша доача халкъий вахар, цар шиа тайпата культура дикагIа йовзара.

Барт тайпа цхьа дезал санна бах «Сунжанефть» НПУ комсомольцаши кагирхойи. Цига болх беш ба 18 къамах бола нах, 36 комсомолеш — коммунистически къахьегама ударник, царна юкъе — зерна йоI Т. Кучина, гIалгIай йоI С. Полонкоева, дукха кхьбараш. Кагирхоша балха тIа еIалли новкъостал даь ца Iеш, цхьана са лоI, тайп-тайпарча къаьнг шикалаш ба НПУ клубе вIашагIьеллача «Лезгинка» яхача ансамбле дакъа лоацаш.

Нохчий зIамига сег Ирсап Малькъад массехк шу хьалха вера Гудермесе станцерча локомотивни депо балха. Эрсашка болча новкъостий новкъосталца слесара-дизелистеи слесара-электрикеи специальносташ Iомайир цо, болх беча кагирхой школа а цул тIехьагIа машинашъеча техникума а яьккхар, хIанз тепловоза машиниста помошникалла болх беш а институте заочно дешаш а ва из.

Эгара хьалха 1966 шера Шалаь района «Пищемаш» яхача заводе уборщицалла балха ера Нутараа Азман. Заводе цунна лалла болх беш бар эрсий, украинцаш, хIарий, нохчий. Цар новкъостал дир цунна токара специальность Iомае. ХIанз боккха общественни болх беш я Азман. Нохч-ГIалгIай АССР Лакхехьарча Совета депутат я из.

Дикача доттагIало кIаши чIоагIа буззам лоаттабайт города промышлении предприятей, колхозий, совхозий комсомольски организацешта юкъе.

1969 шера, Советски кагирхой Iа хьотIаккхачалехьа хьалхаагIа «Даим из доттагIал леладе вескет даьд вайга сийлахь-воккхача Ленина» яхача темах республикански фестиваль йир. Фестиваль городеи юртеи комсомольски организацей шефски балха итогаш йир, дIахора декхараш белгалдир, цунах юрта къахьегамхошта юкъе беча культурно-просветительни балха дакъера предприятей, дешара заведений, творчески коллективий комсомольски организацей шиа тайпара отчет хилар.

ДоинагIдаьча ноахалий турпалча тIадацей ларда гIа кагирхой хьалхебара гIуланий кIеззигача лоархIаме яц ВЛКСМ 50 шу дизалехьа хьалхагIа вIашагIъелла Нохч-ГIалгIайчен комсомола исторе музей. Музее дала чIоагIа лоархIаме документаш, реликвеш, материалаш.

Комсомола дIаьха а хIеаарча а турпала хаьах йолча стендашта хьалхашка дикна хьалу кагирхой, чIоагIа сий а деш къоний баркал оал цар гера бе а даьла Даьхе лоравьраштa, керда вахар хьалдеш хинарашта, вай декъала ирая бахьан хийта шоай, са ца кхоаеш къахьегараштa.

Кагирхой советски патриотизма уйлаьна хьалхебара дикагIа бола форма я походаш, слеташ митингаш яо, турпалача событешка дакъа лоацаш хиннарашца вIашагIбеттабалар.

25000 зIаманга сега йоIа машлахкинад даьй сийлен новкъаяшка гIолла. Кагирхой дегашка цIаьна Бисдургйоаш уйла йоасеный автопробегаша. Урус-Мартанеч Накъсаьни районий кагирхой тоорашца граждански тIема турпала Шерипов Асланбека отряд дибинача новкъагаI а Нохч-ГIалгIай чу Советски Iаьдал отталар дукха гIемаш лаьттача моттигашка гIолла а делар.

ЧIоагIа сакъердамеи лоархIамеи поход яьй дIадахача даьци 12-ча школерча дешархошa Даймехка тIема шерашка вай республика зоазонаш лораден лаьттача 308-ча мотострелкови полка наькъагIа. Из поход еш кагийча наьхала цхьана хиннай Союзерча тайп-тайпарча гоподашкера вена цу полкана гIулакх даш хиина 20 бIухо.

Юкъхьоаца школе бер дешa дечача дешa дIадолалу советски патриотизмаш пролетарски интернационализмаш уйлаьна из хьалхеделга. Дукхача школаша шоай практика юкъедихьад къоначалла урокаш хьехилга. Ленаепа гIулакхаш кхзагIдаьннача, Дай-мохк лорабеча, социализм хьалхьеча дакъа лоацаш хиннача нaха. Ленина орденаш делараша, Советски Союза Турпалаша дакъа а лоацаш белгаларча денойка, деша ха чаккхъьначул тIехьагIа сбораш, линейкаш, собранеш, сайренаш, митингаш чул классашка, граждански Дай-мехкен тIемаш лаьттача хана дахкача цIлашка дахар I.

Республика кагирхошa шоай интернациональни декхар лоархI Вьетнача халкъоа кагирхошеи лоаттаьв турпал къовсам чаьлдоннилтах, Къахьегама воскресникашка дакъа а лоацаш, цига даьккха ахча «Вьетнама новкъостала фонде» дIачутел республика кагийча нахеи мехкарашеи.

Кагирхошта интернациональни кхетам балаеа ВЛКСМ горкомаша, райкомаша бу дика болх белгалбоаккхаш, тешжал ца дича дахгдан цхьаццайолча моттигашка националистически шовинистически гIулакхаш гучаделхаш хилар, общественни дукьалара гIулакхаш хьаллаца гIерташ хилар. Из да комсомольски организацешa хIанз а кагирхошта юкъе идейно-кхетама болх бера, царна интернациональни кхетам балара боккъоаца нахийта йоагIача тайпара уйла тIа ца йоттийташ хиларах хьахиний, общественноста беррига кагирхой оаршагIдахаш цу зулама духьала къовсам лоаттабара.

Кагирхошта интернациональни кхетам балара беш бола болх чIоагIбелга вIашгIехьдаккхал ВЛКСМ Шьъла, Урус-Мартана, Надтеречни, Грозненски райкомаша, педагогически мехкдаьттай институтий комсомола комитеташа, национализми шовинизмий йоаллараш хьаллсаьраьшта голахьа машар хургбоаца хьалаш оттадаш.

Кагирхошта интернациональни кхетам балара беш бола болх чIоагIбе а халлаза из чаккхбаха я беза комсомольски организацешa. халкъий доттагIалеи пролетарски интернационализмаи уйланца кагирхой даим хьалхебе беза.

О. МЯКИЕВ, ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома секретарь.

УЛЬЯНОВСКИ. Ленинни мемориальни Центр хьалхьеча ейдаь чура отладочна балхаш доаш латт хIанз.

СУРТА ТIА: универсальни зале. Укхаза доаш латт тIеххьара отделочни балхаш.

А. ОВЧИННИКОВА сурт. ТАСС фотохроника.

ХАЛОНЕХ ЦА КЪЕХКАШ

Надтеречни района «Минеральный» совхоза къахьегамхошта меттел ерригача районе а йоаз шера - шера балха тIа дикха толачаш доаха жа Iу Шамров Товсолта. Шийтта шу да из цу совхозе болх беш вола. цо шиа кхо ца беш къахьегаран социалистически къахьегама ударника цIи еннай Товсолтана.

Iуйнкха ца тIесалехьа дIабодаьб цо шиа болх. Нагахь санна жа доажаде беш йолаш ил дегIе даьгIенашка вордвах жа. ХIаьта памогаш дола жа хьалхе а бенал а дакъе даим дикагIа дола дожьар доттадеш кхойб уж. Ишта iеркаме леладу жа Iухо жена дарба дар. Йолчаш йолаш, эра доа уллаш тIе доагIe, кашара дика цIен а йий, оттаьча вожимага хьежжа гIулакх деш леладу цо уж. Доаста яьча, де хIама доацаш вееш Товсолта. ДIа-юха хьожжевашехьа кораддагIа цунна долаш дар. Цудухьа дика лел Товсолта гIулакхаш. Ше болх беча хана дешa бIаь жий яа тIехьа 125 — 130 Iаьхарг ца кхобеш цхьаккха а шу дIадахийтадац цо укх каналиа. ХIаьта шерагара - шерага тIехкхоачаш ю пачхьахьалкхенга тха доакара плар я.

— ДIадахача шерара Iе шийла хиларах а хIаьта бIаьсти гIехьа хиларах дукха халонаш лоIнаб совхоза хьайбеш лелаерашa. Ишта хланах лаьрхIачул кIеззигагIа зар совхк боахаме доакхар. ХIаьта бIаьсти яла гаьна ю доакхар кхоачаленнача хана. Цу тайпара цIелал доагIйолаш кийчъаь яцар помещенеш а. Цу деррига лакха толхайно тха гIулакхаш. Йоах Товсолта.

Цо дийнар бахьна ХIаьта а, Товсолтах цун бригадерча болхлошеи хьйнар кхо ца деш, халонех ца кхераш дукхача шерашка Iовлаьа опытах шерра пайда эцаш къахьегарах, хIара бIаь жийна тIехьа 108 Iаьхар кхебир, хIаьта йолча 109 Iаьхар кхебир, ХIаьта хIара устагIанна тIера юкъера лаьрхIача 3,5 килограмм тха даьккхар. ДIадахача халача шера цо санна шиа жа дика Iаннаа даьня жа Iуй кIеззига ба районе.

Хьалха балха юкъе хинне кхоамбоанапаш дага а лоацаш жа Iангара дакхарй дукхха дикагIа кийчо яьй Товсолтан цул новкъосташен укх шера. Iаланпаьза «Iожен мошен возкьар. ХIаьта Iаланиаь довкъар желашта юкъе хьатIе а эза, дика аргIаш а даь дIаоттадаьд. В. И. Ленин ваь бIаь шу дузача дешa сийна Даьхена къахьегама совгIаташ кийчдаьа яьожжа социалистически яхье а баьния. Укх юбилейни шера хIара бIаь жийна тIехьа 120 Iаьхар кхебе, юкъера лаьохIача хIара устагIанна тIера 4 килограмм тха даккха дош деннад Товсолта кулгалдеча бригада къахьегамхоша.

Жа лелаярал совгIа цхьаьца дола общественни белхаш а ду Товсолта. Ишта шиа бригаде агитатор ва из. Каст-каста йоагIа Товсолта КПСС Надтеречни райкома пропаганда агитаци отделе беседаш а материал яха.

Р. МУРТАЕВ, КПСС Надтеречни райкома агитаци пропаганда отдела заведующи.

МИНТА ЛЕЛ ЮБИЛЕЙНИ ЯХЬ?

ИТОГАША ГІАДВУГ, ДЕ ДЕЗАРАША ТІАХЬЕХ

В. И. ЛЕНИН вань 100 шу дизара кхачаболхаш болча Гудермеса районан юртан къахьегамхой мехкашна шоаш хьабекхна кхачьярг. 1969 шера шоаш лоттабаьна хьовсамен баьча балхен итогаш ю, хІаьта уж, ала дезаш да, во а яц. Тха лаьтташ леладаршашна хьинар ца кходеш хьийтача къахьнак докха беркат даьлар.

Районан колхозийн совхозийн общественни бохам хьаьстта сиха лакх а лу, дегІа а боегІа парте Центральни Комитета мартовски (1965 ш) Пленум хиннача тІаьхьагІа. Аллха укх тІеххьарча диъ шера колхозийн совхозийн капитальни гІирсаш хьалдарга дІакхийтад 9,3 миллион сом. Белгалдвалаш да, нагахьа санна 1965 шерара капиталовложенеш 2,2 миллион сом хинналла, 1969 шера уж 3 миллион сом совгІа хилар.

ХІинзарт [illegible] агротехнически Іилмана карагІдаьккараш, юрта бохахамэ хьалхалаттарийн новаторийн йІаьхий опыт шерра юкъекхаьарв хилапза дарг мел доаца хьалаш вІаштІехьдаьхад районан колхозашкен совхозашкен.

Керттерча юртбоахама балхашта механизаци яр, районан бохахамашка хьалхалетта агротехника юкъекхаьхьар бахьан долаш хІара шера лаьтта леладарен хьайбаш леладарен культура лакхлу районан бохахамашка, хьуныьамаш докхаргІа хул, лакхлу общественни хьайбаш продуктивность.

Соахк, йоккъал эттача шера халача хьелашка, тха районан колхозийн совхозийн къахьегамхоша яІетта лакха хьунпкъам кхебарв ядье а баьиша, республике эггара докккагІа толамаш даьхар, хІаьта ца баьхьан долаш Нохч-ГІалгІайн АССР Министрий Советан профсоюзни областной совета Президиумон яьна решенегІа тха районо РСФСР Министрий Советан ВЦСПС-ен кирара керла тела. ЦІе баьрнах слар, эггара дикагІа хьувкъадарах, из хиннекъа чуперах, пачхьалкхента ялат дохкара ялах хенал хьалха кхоачашьерах республикан колхозаштен совхозаштен юкъе белгалйоккхаш нозамо байраах синай «40 лет Октября» яхача колхоза. Цу колхоза 1720 гектарах юкъера лаьрхІача хІара гектара тІара лаьнна ялат 24,3 центнер хилар, хІаьта Дозарав Нурие хьй дехкача звеной 30 гектар долча лаьттан хІара гектара тІара 44 центнер кІи яьккхай. Висалиев Мингсолта механизировании звенос 330 гектар долча лаьттан хІара гектара тІара 28,8 центнер кІи а 160 гектар долча лаьттан хІара гектара тІара 18,7 центнер гинарий а яьккхай.

Тайп-тайпара юртбоахама продукташ дуккхагІа ялар а пачхьалкхенга йохкар а бахьан долаш дикан лаккъеннай «40 лет Октября» яхача колхоза экономика. Нагахьа санна колхоза ахчин доход 1969 шера 61 эзар сом мера хиннеца, 1969 шера из миллион сомага дІаккхьчай. Цо йиш хулийт колхозой къахьегамах лакхь мах тела, докккхий производственни культурно-бытовой гІирсаш хьалдо. Цу колхозе хІара шера дуккхагІа хул колхозхошта юкъера хьалкхуьш бола специалисташ. ХІанз тайп-тайпарча лаккхерчен юкъерча специальни дешара заведенешка деша вагІа 12 колхозии стипендиат, заочно дешаш да 5 колхохо.

Иштта гІаддагад тхо «Кавказ» колхозхошта карагІдаьккарапш а. Из чІоагІа барт тайнен къахьегам дуккхабезаш коллектив я. Цо а кхочашьеьна ялат, шекара свекла, шура, дулх дакккарах пачхальалкхенга дохкарен тхе шра плая. Производственни хьоккхамаш лакхь хиларах города Сийлен Доска тІа яьккхай «Кавказ» яха колхоз. Цу колхоза сий даьккхад Арсамбиев ЯрагІе бригадацарча дикагІа болча свекла леладаршш: хІара гектара тІара 365 центнер шекара свекла яьккхаха Мунупва ХІажара — Нохч-ГІалгІайн АССР Лакхехьарча Совета депутата, 367 центнер яьккхача Амбулатова Хаарас, 395 центнер яьккхача Шахалова Розас, кхичер.

ДІахо йодача хенна дукхьал дуга кхедаре лостам болаш хургья Гудермеса район. Соахк тха районе дуга кхедеш кхо боахах бар: «Степной» «Гудермесский» совхозаш «40 лет Октября» яха колхоза. Дерригга дуга дІадийна лаьтта 2800 гектар два, цу даьккъе «Степной» совхоза — 1700 гектар. Районе юкъера лаьрхІача гектара тара тІара даьнна дуга 35,3 центнер хилар, планагІа лаьрхІача 30 центнера меттел.

НАГАХЬА санна дІанхьча шерашна дуга хьушкъам лоха хилярах тхона найса критика аь яла а, 1969 шера хьакъекхар, хІара гектара тІара 40 центнер йоахалургйолаш а яха езаш а тхо хилар. «Степной» совхоза а на яьккхайнй хІара гектара тІара юкъара лаьрхІача 38 центнер гергга дуга.

Хьакдамаш кхы а дикагІа да кхаьст-кхаьстана заеньевн дуга леладерийн. Ушаев Султана звенос 203 гектар долча лаьттан хІара гектара тІара 44,7 центнер дуга даьккхал, хІаьта дуга кхеларана: Алханов Іисас 32 гектар долча лаьттан хІара гектара тІара 52 центнер, Сайдулаев Насрудина 52 гектарах хІаране тІара 53,4 центнер.

ДІадахча шера болх во баьбац тха хьайбаш леладерашна а, кхаьстта а дулх дакккара тІуланхо. Ерригача районе юкъера лаьрхІача дожкха дулх 1968 шерашца найсдина 18 процент дуккхагІа хиннад, хІаьта колхозашка 56 процент. Районан бохахамаш 40 тонн совгІа дулх дохкад пачхьалкхенга планал тІех. Иштта дика кхочашьеьна районо фуаши тхан кийчдара план а.

Машинивьаъ УРС-а «Джалка» совхозерча тха доярхаша Афанасьева Анна Романовнаси Ратевская Надежда Кирилловнаси шоаш леладеча доахах хІара Іаттагара шера 2450 килограмм шура яьккхай, планагІа 2400 килограмм яхка езаш. «Гудермесский» совхозерча Абдулаева Саннята 2380 килограмм яьккхай. «Дружба» яхача совхозерча телятница Берсункаева Нагуе дешин бийсмикен юкъера лаьрхІача 430 грамм дулх тІаьдеттадатийтад Іаьсанта планагІа 400 грамм деттадалийта дезача, цу совхозерча свинаркас Сиволобова Тамарас хІара керттерча кано хьаккхийна тІехьа 18 хурск кхалккхенай, планагІа 14 хурск хьея лаьрхІа хиннекъа и. кх. дІ.

Уж толамаш бохамаша дахар цхьа бахьан доацаш дац. Уж даьхад партийни организацеши бокхла организаторска, политически, боахама болх цхьана тардеш лелабар, нахацара бувзам чІоагІбар бахьан долаш. Колхозийн совхозийн экономика кІоаргга кхета а ош, хьалха латта опыт Іоьма а ош, из производстване юкъе а кхухьаш, партийни организацей вІаштІехьдаьнна производстве хьалхе леларв даьъе дІахо йодача хана коммунисташа докккхагІа кхочаде.

БРИГАДАШКА, хьайбаш леладеча фермашка болх беш болча коммунисташа къахьегамо хьоккъам тел, парте боаца кхьостий шоаьтта тІекьа бул, хьинаре дакъь лоаш партийни организацей гІуданкхашка.

Хоастаеш хьово тха районе «Кавказ» колхозерча парте члена Арсамбиев ЯрагІе бригада. Наькъ барт тоабе а царна хьехам бала а хоеш волча цо дукха ваш, знанеш, хьинар тІалоийт кхаецкара хьушкъам кадлаш лакхбарь. Цо кулгалдеча бригадо хІара шера колхозе эггара декаргІа хьушкъам кхебу. Соахк цо дерригча лаьттан хІара гектара тІара 23,7 центнер кІи яьккхар, хІаьта из планали социалистически декхарени дикка дуккхагІа да.

Районе цхьа саг вац «Дружба» совхозерча коммунист — бригадир Николай Васильевич Вайдлаков ца воьзаш. Юрта бохахамэ дуккхача хана болх барца кхо шу хьалхагІа Къахьегама Шеча Байракха орден енчай цунна. Николай Васильевич керте лаьтта бригада дархІа а йоагІаш лоаргІ лаьтта леладара культура лакха йола бригада, цо кхДдаьноэ дика хьушкъамашку кІа, шекара свекла, кхийола культураш.

Тха районе дикагІа йола хьайбаш леладо лоархІаш я «Джалка» совхоза шурий-товари фермана бригадир коммунист Нина Прокофьевна Бабина. Цо кулгалду ферма вІашта пхе шера районе хьалха лаьтташ хьайоагІа. Соахк кІора Іаттагара юкъера лаьрхІача яьнка шура 2800 килограмм совгІа яр. ферма хІане Іаьлара дуккхха доахан хилеш, дерригга дохха хан бІаррчача шара кхуссадаь кхоабаш да,

ДикагІа бола коммунисташ маслав, «Кавказ» колхоза агроном Шапаев Альман-Султан, «Дружба» колхозерча свеклаш леладер Магомадова Асети санна бараш парте областной комитета членаш ба, хІаьта хьалха хинна бригадир, укх шера [illegible] боккьончагІа салаІе ваха «Гудермесский» совхозерча Иван Федотович Стойчев хІимара бригадир Гичаев Хьасаин Нохч-ГІалгІай АССР Лакхехьарча Совета депутаташ ба.

УКХ ДЕНОШКА дІадахча юртбоахама шера итогаш ши а, В. И. Ленин вань 100 шу дизар къахьегама кердача толамашка белгалдаьккха гІерташ а болча районан юрта бохаама къахьегамхоша 1970 шера, цоьнта керда социалистически декхараш тІаийцу.

Укх шера оаха къовсам лоттабу хІара гектара тІара 25 центнера кІензагІа дардоацаш ялат а цу даьхьа 40 центнерал кІензагІа доацаш дуга а кхедара. Пачхьалкхенга 10500 тонн ялат дохка лаьрхІад, вешта аьлча планал 3000 тонн дуккагІа. Районерча свекла леларарша къовсам лоттабу хІара гектара тІара мерзача овлай 220 центнер шекара а планал совгІа пачхьалкхенга 3000 тоннал кІензагІа йоацаш ю йохкара а. Доакхий декхараш тІаийцад шоашта хьайбаш леладераша а. Цар къовсам лоттабу планал совгІа пачхьалкхента 40 тоннал кІензагІа доацаш дулхи 100 тоннал кІензагІа йоацаш шура йохкара.

Укх шерара декхараш шекн йоацаш доккхий да, дале а, кхоачашдулургйоцаш дац. Уж кхоачашдеэргл Іалашдара чакхбоаккхаш ба бокхха организационно-партийни партийно-политически болх. Ерригача фермашкен бригадашкен кІоаргга Іомаю колхозхой III-ча Ерригсоюзни съезда материалаш. КПСС ЦК Генеральни секретара новкъоста Л. И. Брежнева дань къамьалаш, В. И. Ленин вань 100 шу дизара хитаь КПСС ЦК Тезисаш.

Партийни организацеша чакхбоаккхаш болча беррига партийно-организационни партийно-политически балха цавкъостал даьд совхи гурахь бийна культураш толамечІен дикагІа йолча агротехнически хенашкен дІейийна яха, ваьь ахара план 101 процент кхочашъе, тракторашта ремонт яра план 130 процент кхочашъе, бІаьстан юкъе дІакхча культураш мас фу дІоттаде.

ХІанз да мел дезар деш да доалла дикха Іешара дахара, цар продуктивность лох ца дийтара.

Тха колхозийн совхозийн кхаш лаладу къахьегамахой, юбилея сийна Ленинан вахте а атта, [illegible] Іаламаде лаьрхІа ба.

А. ЧАЙКИН,
КПСС Гудермеса райкома хьалхара секретарь.

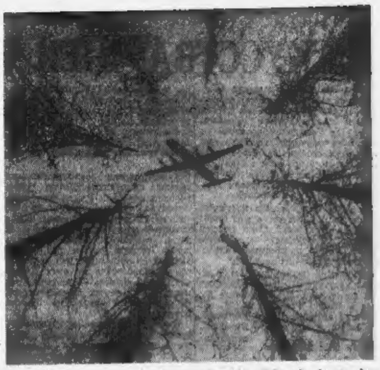

МОСКВА. Журналистий Централь ЦІагІа хьайийлай Ленинградски фоторепортерий бахкий выставка, «Тайга тІа гІоала». Автор А. Стельмах.
ТАСС фотохроника.

УКХ ШЕРАРА ЛОТЕРЕЯ

РСФСР Министрий Совета согласе хьажа укх шера арахйрьа РСФСР финансой министерства ахчан-хІамой лотерея. 126,8 миллион сома махьа арахецарьа аз вьаза, царех ворхІазза керттерча Дунен халкъашта юкъерча кхалнаьха Денца найсдаь «Праздничний».

Лотерейни билета мах 30 кепы оттабаьб, кхадж бовгІарбоаш доала дерригга ахча — 78 миллийни 960 эзари сом е арахийцача билетий маьхах 60 процент.

Керттерча ворхІазза арахийцача лотерея кхажаш арадуреда: эггара хьалхагІа арахийцачун — 30 январе г. Ореле, шоазлагІа арахийцачун — 17 апреле г. Иваново, кхоазлагІа арахийцачун — 29 мае г. Смоленске, диазлагІа арахийцачун — 3 июле г. Мурманске, пхоазлагІа арахийцачун 21 августе г. Архангельске, ялхоазлагІа арахийцачун 9 октябре г. Тамбове, ворхІазлагІа арахийцачун — 20 ноябре г. Кирове, хІаьта «Праздничний» лотереи тираж 2 марта гор. Туле хургья.

Дуккхача кхалхеегамкхоша ловш хилар тергал а деш арахецача керттерча лотерея хІампай ахчоми боаккхий кхажамаш кІезигдукха дІамийдара чотах укх шера 273600 кхадж дуккагІа ловзаберьа 1969 шера ахчан-хІамой лотереяхьа. Юкъера лаьрхІача хІара 1000 билетах кхадж боагІарбалаш лаьрхІад 112,4 билет а хІара 9 билетах цаІ кхадж боагІаш хургда.

Арахецача керттерча лотерейшка довзарьа «Москвич-412» яха 342 автомобили «Запорожец» ЗАЗ-966» яха 342 автомобили, М-63, «Урал-2», «Иж-Юпитер-2» яха коляскаш йолаш а йоацаш а йола мотоциклаш 1368, мотороллераш — 1368, телевизораш — 684, холодильникаш — 15390, барзьвош дутта машинаш — 3420, кІуцаш — 3420, дукха велосипедаш, магнитофонаш, магнитолаш, радиолаш, кинокамераш, сахьаташ, электробритваш, кхийола маьхера хІамаш. Ахча доаккхача кхажанта юкъе да 1 сомагара 100 сомага кхаччалца кхадж боацаш дараш.

«Праздничний» лотерях ловзарьа «Москвич 412», «Запорожец-ЗАЗ-966» яха автомобилаш, пианинаш, телевизораш, холодильникаш, аккордеонаш, магнитофонаш, радиолаш, магнитолаш, барзкъаш теги машинаш, соколаркаш, кхалнаха хьашт йола дуккха кхы тайпа хІамаш, хІаьта иштта цхьан сомагара 100 сомаца кхаччалца ахчан кхажаш.

Юкъера лаьрхІача 100 билетах 11 кхадж боагІаш хургда. Лотерейни билеташ дохкарах хьотІадена деррига ахча оарордаш районашта хотингерча бюджеташка чудоаІаш а чуІе цІенаш хьалдаресн кхыйолча социально-культурни мероприятешкен хоажадеш а да.

Г. ИНДИКОВ,
Нохч-ГІалгІай АССР гострудсберкассий госрдрдитен управление начальника заместитель.

Челябински металлургически комбината №2 йолча цеха смена начальник Щербаков Станислав Семенович пропагандист вола итт шу гаргга ха ю, кхи шу даьннад цо марксизма-ленинизма ладдаш Іомаеча школана кулгалду.

Болат доаладеча пишкашта хьалхавка шийца дзьсва латтеш болча коммунистаца занятеш еш хул С. С. Щербаков.

Ший занятеш даим лакхьо С. С. Щербакова, дукха деш.

Массаза а кхар мо, ший балха тІа дуккхача керда - кердача материалах шерра пайда эц пропагандиста. Цудухьа сакьерламе, ладугІараша чІоаггІа лакхь а лоацаш чакхйоал занятеш, коллектина практикен вопросеш айхха ювза а йолийташ.

Комбинате эггара дикагІчарех цаІ лоархІаш я С. С. Щербакова кулгалдеш йола марксизма-ленинизма лардий школа.

СУРТА ТІА: школе деша ухача № 15 йолча пийша бригадира помощника Е. В. Архангельскийца (аьрдехьа). № 11 йолча пийшка вокхаІоача помощника А. В. Устинова цехо беседа еш ва С. С. Щербаков.

В. Клипиницера сурт.
ТАСС фотохроника.

ЛАКХБЕ ПАРТИЙНИ СОБРАНЕЙ ЛОАРХІАМ

«Ярославски городской партийни организаце партийни собранеш чакхьакара практикаж» КПСС ЦК бань соцам кхоачашбара Грозненски городской партийни организацена хьалхашка латта декхараш дувцаш Грозненски городской партийни организацена актив хилар укх деношка. Цига доклад йир КПСС горкома хьалхарча секретара С. В. Сизельникова. Цул тІехьагІа преиеж къамаьлаш дир партканий секретараша. Массане а уйла тІаяхийта дийцар оттадаь деш.

ПАРТИЙНИ КУЛГАЛДАРА ГОВЗАЛ

Грозначе дукккача партийни организацеша дикка опыт Іоаьний партийни собранеш кийчьярии уж чакхьахарен. «Старогрознефть» НПУ цхьоалагІча промысла партийни организаце собране повестка оттаєча хана эггара хьалха теркам тІабаккхийта Іомаю коммунистий предложенеш, собрани кийчъеш шера актив юкъеоз, критикен самокритикен йоаржаергІоала хьал вІашуІехьдоаккх, хІаьта тІайпа решенеш кхочашьяра даим тІехьожам а лоаттабу. Цудухьа цига собранеш массаза а дика чакхьоаь, берригача коммунистащ хьинара дакъа лоац дош дувцача, Коммунисташта политически кхетам баьлара боккъонча йола школа а хиннк дІаоттай промысле партийни собранеш.

Партийни собраней лоархІам лаккхбара болх дикка тоаббьа Грозненски локомотивни депо партийни организаце. Хьалхе а белгалю цига повестка, из массанена дІайовзийт, белгалбу докладчик, тІаэцалтболча соцанна проект оттае группа хорж. ЧІоагІа дика да цига сменийца партийни собранеш чакхйоахаш хилар.

Цу тайпара масалаш кхы а доаладир докладчика - а, хІаьта иштта пренеех къамаьл дайраша а. Цхьабакъда, иштта белгаллеьхар партийни собранеш чакхьяхара балх юкъера кхоачамоцараш а. Уж кІезигга дац. Цхьайолча партийни организацеша лертІа терко яц партийни собраней лоархІам лаккбара. Дуккхача моттигашка собранеш сиха кийчъю, коммунисташта дегардар таркал а ца деш, предприятей, боахамий балха керттера дешаш белгал я ца доахаш. Масала, дІадахача шера ноябрь бетта Къилбаседа - Кавказски Іилматохкама института партийни организаце яь арІанаря собрани «Тайп-тайпарча дешах» яхаш повестка а йолаш яр. Цу собране нийсса ахаш мара коммунисташ балкхизар, хІаьта кхаь саго мара къамаьл а дацар. Цар дань къамаьлаш а тайп-тайпарча дешах дар, хоадам болаш цхьанне а доацаш. Цу партийни организаце партийни политически вахара керттера дешаш геттара кІезига уттаду дувца, тІаэнаш йола решенеш ходдам болаш хилац.

1969-ча шера февраль бетта «Чечингсельстрой» треста № 4 йолча гІишлои-монтажни управлене партийни организаце ший собране дийцар «Производстверна коммунистий авангардни роль» яха дош. Цхьабакъда, цу хьакъехьа гІанйцача соцам тІа белгалдаьхьа гІулкхаш цешаргволаш яц. «Раствор хьайду металлически яьшкаш кийчйоала», «Чечингсельстрой» трестага кирпишкаш Іойоссаю приспособленеш е нонкъостал дехалда», иштта кхы а. Гой, иштта кхетабу коммунистий авангардни лоархІам?

ВІалла да метаргйоацаш гІулакх да КПСС Устава боарамех партийни собранеш чакхйоахаш ца хилар. Соахк № 2 йолча профессионально - технически училище партийни организаце ерригаш а 4 партийни собрани мара яьяц. Ханнахьа партийни собранеш из Новогрозненски ТЭЦ гІишлошъеча управлене партийни организацешка, Грозненски пассажирски № 1 йолча автотранспортни предприяте, иштта кхычахьа.

Цу тайпара кхоачамбоацараш нийслу Ленински, Октябрьски, Старопромысловски районий партийни организацешка.

Уж а кхыдола а кхоачамбоацараш хилара бехк ба КПСС райкомий а. Партий райкомий болхлой кІезига хул юкъьанцарча партийни организацешка, лерттІа практически ноккъостал дац партийни организаце секретарашта.

Цу тайпара кхоачамбоацараш кхы дІахо хилийта йиш яц. «Ярославски городской партийни организаце партийни собранеш чакхьахара практикаж» яхача КПСС ЦК соцамо цІенхашта дІадех партийни собраней лоархІам лакхбар. Цу дакъе дика лоархІаме предложенеш тийлар пренеех къамьлаш даьча коммунисташа.

КІОАРГГА ЮМАЕ, ШЕРРА БАЛХА ЮКЪЕ ККАХЬА ДИКАГІЙОЛА ОПЫТ

Пренеех эггара хьалха къамьал даьча КПСС Октябрьски райкома хьалхарча секретара нов. Костюченкос дукха масалаш доалаир партийни собраней формальность юецаш. Эггара хьалха теркам тІабихийта беза, — аьлар цо, — коммунистий авангардни роль лакхьара, цар принципиальность чІоагІьяра.

Грозненски химкомбината парткома секретара нов. Косьмина ше къамьал деш белгалдаьккхар, партийни организацей секретараша даим методически новкъостал лоаттаде дезаш хилар. Цу гІулакха цахадлаш гергко и химкомбината парткомо. Кастъкаста ю семинараш. ХІанз парткомо лаьрхІад партийни собранеш чакхьахара итогаш хІара бетта юца. Цхьабакъда, — аьлар цо, — семинарех тоьам бац Іе йиш яц. Партийни организацешта практически новкъостал эш. КПСС горкома, райкома болхлой дуккхагІа хила беза юкхьанцарча партийни организацешка. Нов. Космина белгалдаьккхар, юкхьанцарча партийни организацешта тІахьожам лоаттабе хьежаю комиссеш ерригаш лхьана ца я ухийташ, тайп-тайпарча хьаргІолаш вІаштІехьаьхха езаш хилар.

КПСС Ленински райкома секретара нов. Альмурзаева аьлар: «Эггара хьалха да дезар партийни организацей секретараш кийчбар да. Цу гІулакха райкомо вІаштІехьдаьккхад партийни организацей секретарий дешар. Иштта чакхдоах партийни организацей секретарий ди а. Цхьабакъда, горком деккхийла а цу балха опыт гулье а шерра йоарже да.

— Партийни собраней повестка кийчьяра керттера теркам тІабахийта беза, — аьлар «Старогрознефть» НПУ кІоарга бурув дотача конторе парткома секретара нов Коновалова.

«Грознефть» треста парткома секретара нов. Байсунгурова белгалдаьккхар парте горкома, райкома болхлой юкъьанцарча партийни организацешка дукхагІа аха безилга.

Парткома чланий хьинар айле дезарах дийцир ПТК директора нов. Пасечника.

Грозненски локомотивни депо парткома секретара нов. Ракитскас белгалдаьккхар, райкомаш даима партийни собранеш чакх миштта йоах хьожаш хила езилга. ТІакха дикагІа карагІдаргІа кхоачамбоацараш гучадаха, уж дІадаха вьаьаш белгалде.

Партийни собраней лоархІам лаккбара хьакъехьа КПСС Заводской райкома беча балхах дийцир цу райкома партийно-организационни балха отдела заведующие нов. Гаврилова. Цо къаьстта белгалдаьккхар, цу балха кердаэар юкъехкахьа дезаш хилар.

«Ярославски городской партийни организаце партийни собранеш чакхьахара практикаж» йола КПСС ЦК соцам кхоачашбара хьакъехьа дие дезарий шерра соцам тІайцир актива собране.

А. АБУКАРОВ.

КОЛХОЗХОЙ III-ча СЪЕЗДА РЕШЕНЕШ—ВАХАРЕ!

ЮБИЛЕЙНИ БІАЬСТАННА— ДИКА КИЙЧО

ЦІАККХА [illegible] наха шоай юбилейни шу.

Доккхий декхараш тІайийцад укх юбилейни шера — пятилетка юккхерча шера Нохч-ГІалгІайчен юрта бохахча къахьегамхоша. 525 эзар тонн ялат декхха деза, дуккха а дуккхагІа яха еза юрта боахама кхыйола продукташ а. Уж декхараш кхоачашдеча боккха лоархІам болаш ба механизаторш. Хьалххийнаб шІи хеза, сий дола мастераш. Царех ва Шалинского районера Ломалиев Іаьла, Наьсарера Мальсагов Осман, «Лермонтовский» совхозера Чагаев Имран, кх.

Цар Іилма ларда тІа бу болх, йоккха балха овсалре болаш пайда эц техникех, юрта бохахам лакхбеш хаддаиза толамаш доах. Хьуньъам баккхара дІаразе а ю кийчо: техникаш ремонт ю, дІале фу кийчду, кхашка удобренеш ехк, хий дехна системаш кийчъю. Уж дерригга балхаш деш хьалха латтараш механизаторша ба. Цар массанахьа а шоаш кхоача бей кьахьег, энтузиазма хьоакхамаш тел.

БІаьстанна техника кийчъяра, яьржача социалистически кхие инициатораш механизатораш ба. 1969 шера йилагІча квартале тракторашта ремонт яра задание 125 процент, комбайнашта — 145, тракторий нохарашта — 158, сейлкаши культиватораши тоарра задание йозза дуккхагІа кхоачашьяьй цар.

Хьалха а санна, техникана дика ю ремонт Сунжерча «Победа» яхача, XIX партсъезда цІерагІча колхозий механизаторша. Цу бохахамашка ремонтан балхаш графиках ду, хІаьта культураш дІамоачен лаьтта тоаленен машинашта ремонт яь яьннай.

ДІадахача шерашка хиннача дикка толашагІа вІаштІехьдаьккхад юртбоахама машинашта ремонт ерга Наьсарен, МалгІобека, Урус-Мартана районий совхозашка, колхозашка, «Скотоотвод» тресте.

Юртбоахама ремонтникашта дикка новкъостал ду «Сельхозтехника» предприятеша. ДІадахача шера йоьлагІча квартале цар ремонт яьй 275 трактора (республике ремонт яьча ерригача тракторех 26 процент хул иерех), ялат чуэдача 31 комбайна, 850 автотракторни двигатела. Цу предприятешкы тоайий меттаоттаю дуккха оатхалаш. Цо торо хилийт ца тоьаш йола оатхалаш хилийтара. «Сельхозтехника» Грозненски, Сунженски, Урус-Мартана, кхыйолча районий объединенеша ремонт ю гаранти я йолаш. 1970 шера хьалхарча квартале, «Сельхозтехника» предприятеша ремонт яь йоккарьа 390 трактори 970 автотракторни двигатели.

Ремонт ерга вІаштІехьдоаккхачен ремонт ечаи цІенхашта кхоачамбоацараш да, дІадахача шера дань хинна гІалаташ а ду. Тракторашта ремонт яра тІехьайкхай «Грозвика», «Консервплодоовощь» яхача -производствени объединеней совхозаш, комбайнашта ремонт яра план кхоачашьяьац Грозненски, Наурски, Шелковской районий боахамашка, хІаьта Ачхой-Мартанен Веданен районашка царна ремонт е а болабеннабац. Колхозийн совхозийн цхьаболча кулгалхоша йовкхо яц ремонтникашта болх бара эша- хьалаш хилийтара. «Ингушский» совхоза, Шалла района «Горец» яхача совхоза «Сельхозтехника» мастерскешка шІи юкъа, цига вентиляци, душевой установкаш яц.

БІаьстанара балхаш дІадоладе дукха ха йоцаш. Ший чаккхьа а дика а тоаь иккха еза бІаьсти болх бергбоза техника. ХІаьта балха ка ялар дукхьал ремонт шоай ханнахьяр дикен ярах тайпа ца Іеш, техникана дика гІулакх а деш болх байтарах латт. Бакъда цхьаболча бохахамашка цу гІулакха бе мабоагІара лоархІам бац. ДІадахча шерашка хиннача практика хьакъекхар машинашта технически гІулакх деча специализаци ярах боккха пайда болаш хилар. Бакъда из система хІанз а вай республике шерра яьржаяц.

Машинашта технически гІулакх дергдола станционарни пункташ яха еза. Цу пунктайка хила еза сварочни пост, пхьоьле, слесарни инструмент, верстакаш, кулгашка лелаю тельфер, машинашка хьажара балкхх кІоаг, сеялкаш, нохараш, культиваторш Іай лоаттавара йола майда.

ХІара бригаде хила еза мастерий - йалалинай звенош, машинашта заправкаш еш йола, уж кхай тІа юкъе тиенош. Уж звеном вІашагІтоьа еза технически гІулакх дулургдолча квалифицированни ботча слесарех.

Цу пункташка оттаь хила еза технически гІулакх дара графикаш. Цар белгалъяь ханаш тІехь ца ювлийташ цІенхашта профилактикаш лоаттае еза машинаш. Цу звеной декхар да прицепной навесной инвентара ремонт яр из кийчъяри.

ХІанзе оецонт ень яхха еза машинно-тракторни парка технически гІулакх дергдолча средстваштa, царна кхоачамхилла инструмент, материалаш, оатхалаш, оборудовани лоаттае еза.

Республике тракторашта сменех кІезига бу болх, ах гергга царшин сменах болх ца беш я. Цу баьханах 1969 шера 1,6 гектарагара 2,8 гектарага кхаччалца мара яцар дийнахьара выработка — нормативни выработках йоагІачох кхоалагІа дакъа.

Колхозхой КхоалагІча Ерригсоюзни съезде КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева къаьстта теркам тІабахийтар техникех кхы а дикагІа пайда эцара, цун балха овсарле лакхьяра. Из декхар кхоачашдулургда, нагахь санна шин сменах болх бергболаш тракторш лакха квалификаци йола механизаторашца ІалашбоЙ. Цудухьа кхы тІа эша механизатораш кийчбергболаш лоацаеча ханара курсеш дика еза, техника лелавра дуккагІа юкъеола беза межарий а кхыйола кхалпех а, болаш болча механизаторий квалификаци лакхьергйолаш профтехобразование училищашка а юкъарча доацаш боахамашка а курсаш хьелла еза.

Колхозийн совхозийн кулгалхоша йоакхо е еза механизаторашта хилапза дардоаца бытовой хьалаш хилийтара. Культстанаш шоай хиннкхьа тоавра, цар чу маьнгеш тІ-кІал юлла хІама, культивинтань хилийтара, кхашкарча станани душевой установкаш яра. Культстанаш шІа йоагаеш йоахьеш хила еза, кхашка балхаш дІадоладдьча хьалхарча деношка деш механизаторашта дІайха даз хІама хилийта деза.

БІаьстанара балхаш дика вІаштІехьдаьха чакхдахара колхозаштен совхозаштен мамогта доккхагІа новкъостал дергдола гІулакхаш ду «Сельхозтехника» республикански объединене. Хьалхарча кварталє царга кхоачарьяь 20 эзар тонн минеральни удобренеш, гербицидаш тоха йиш хургья 150 эзар гектар ялат дІадийнача лаьтта. БІаьстанара балхаш дІадолалушшехь кхашка арахтьа вай республикана пачхьалкхено къоастань цІена 250 трактор, 120 сеялка, 180 аух, 120 культиватор, 350 тракторни прицеп, кхыйола тайп-тайпара техника.

Юбилейни бІаьсти дІайоладра, бІаьстанара балхаш дика чакхдахара мел эша материально-технически ресурсаш йолаш да вай.

Н. АВАНЕСОВ,
«Сельхозтехника» республикански объединене председатель.

VIII-гIа республикански

ИСКУССТВА ЦIЕЙ

Чаккдьaннад художественни самодеятельноста VIII республикански хьажар. Январь бетта 16-чу 17-чу денош шоай искусство бIаргайтар города Грозне предприятейи учрежденейи творчески коллективаша. Республика столице ба этара тIех квалификаци йола, опыт йола искусства деятелаш. Цудухьа царгара этара а доккхаеIа новкъостал хиттаде самодеятельни артисташта.

Да а дир цар дуккхача моттигашка новкъостал, искусства мастераша творчески новкъостал даьча самодеятельни коллективай хьакхар хьыта, безаме программашкхоца йола концертни номераш.

Этара тIех мах бе йоагIаш я химиький культура Цlек академически хора выступлени. Цунна хьалхе лелаш я Нохч - ГIалгIай АССР заслуженни артистка Е. Ф. Сыщикова. Хор тайжа, йиже, лакха музыкальность йолаш я. Из дувогдац чIоагIа Iомавелча мара, коллектива новкъошхоищи цар кулгалхочон гонаш лакхьар дезаш занятеш йича мара. Ишття дика выступленеш йир кхалнахьа вокальни ансамбло а. ЛадийгIараща къьестта чIоагIа дела делар цо даьнкха советски композиторий ши илли.

Химикий культура Дворецa творчески коллективех йолча духовой оркестрах а дика дош ала доагIа (цун кулгалхо ва А. М. Попов). Духовой оркестро локха йиш чIоагIа гIар еш дила езаш сацна хет. Из гIалате, нийса доацаш да, химикий оркестро культурно, чIоагIа музыкальность йолаш, хIаьда ю ший выступленеш. Хоза лекхар А. Попова обработка яь ши йиш. Къьестта дика аьттув болаш лекхар цо «Нохч – ГIалгIай йиш».

Безаме яр МВД клубе дукха ха йоаццаш вIашагIтехача хоро яь выступлени. Из къона коллектив чIоагIа барт тайна, творчески дегIаахара йоккхий тоpонаш йолаш я, тайжа доах цо иллеш.

КIоарга чулоацам болаш, кестташа вIашгIехьаьха, ладугIа дог доагIаш яр «Красный молот» завода коллективаша оттаь номер. ЛадийгIарешта дег чу юкан евелар цо оттаь «Ленин» яха вокально - литературни композици. Илли хоза дийхкар яу композицена юкъе дакъа лоацаш хиначa солисташа. Дикача акомпаниатора К. Хрисавиде хоза тоайора хореографически ансамблейи выступлени.

Художественни самодеятельноста хьажара юкъе дакъа лоацаш дукха хоровой, вокальни ансамблеи солисташ бар. ЧIоагIа дог тохаделий таш яр къахьегама ветеранаш болча хьехаркой выступлени. Деррига шоай вахар хьатIаххуаш йолча тIехьенна дешар Iомадеш, кхетам луш дIаденачa, хIана лаIа а доагIаш салоIаш болча, вIайбенначa цу наха Даьхенах, бярех, сийлахьа йоккхача Коммунистически партех дахьа иллешка уйла тIаьхь лаьдийгIар хьажа баьхкараша.

Кадийча хьовсаш, музыкальность лакха хиларца белгалъяьлар КИМ цIерагIча клуба вокальни ансамбло яь выступлени. Цунна хьалхе лелаьча Е. Петропавловски кхетам болаш оттаьяр советски композиторий произведенеех латта репертуар. Цу талант йолча наха шоашта карагIдаьшначох кхоачам ца бар, массаза я уж шоай говзал лакхъеш, кердедар лохаш хилар лоъ.

Хьежара концерташ-оттадеча тоаламца выступлени йир аьтига яки катирхой хоро. Цунна хьалхе лелаяьча Нохч - ГIалгIай АССР заслуженни артиста Л. Брайловскена мегад хор вкаш, дика йолаш хилийта. Из бахьан долаш творчески дегIа а ера, йиэза йоагIаш котало а-ыьккхар къоначa коллективо.

Тайп - тайпара номераш хьахьокхаш хилар хореографически коллективаш. Валетмейстераш жанраш дегIайоалае гIерташ, кагирхошта халкъа халхараш а классически балет а евзийта гIерташ хилар ловрхIаме а мах бола а гIулакх да.

В. И. Ленина цIерагIча культура Дворецa коллективаша тайп - тайпара оттаь йола программа кийчъьяр. Концерташ оттадеча юкъе дакъа лоацаш хилар оперни халкъа театро, вокальни студе Iомабаьраш, «Нефтепереработчик» яха ансамбль.

Чаккдаьннад художественни самодеятельноста коллективай республикански хьажар. Цига яьча выступленей итоташ ергья хIанз, дикагIйолча коллективай цIераш йоахаргья, хIаьта хержа толашагIбараш вай республика искусство гайта городе Ростове вокальни хьажаре гIоргба. Бакъда, цхьайолча башхалонех хIанззе а ала безам ба.

Дукха а дуккхагIа йола коллективаш хьалхарчул дуккхагIа мах юкъе болаш хилар массанена а хоуш дар. Репертуар оттаяра дIадахараш лакхденнад, коллективашта юкъе дакъа лоацаш барий, къьестта юртарчар, костюмаш а дIатIахьежача гуш дола куц а хьалхарчул гаьнне дикагIа да. Из дезаделяр массанена а. ЧIоагIа новкъа да цхьайолча коллективай ка ца йоалаш моттигаш хилар.

Душиклге йоаццаш дикагIа я хIаьо юрта художественни самодеятельность. Массе а даьнъе дуккха а дуккхагIа йолча городской коллективашчул дикагIа ю цо выступленеш, лакхехьа хьоадаь махиллара, вгара тIехдола квалифицировании низаш городе дале а.

Бакъда карагIдаьнначарех кхоачам баь Iе йиш яц. Художественни самодеятельноста коллективай искусство хаддаза лакхъяр, уж творчески дегIайоалаар искусства болхлой сийлен декхар да.

А. ХАЛЕБСКИЙ,
Нохч - ГIалгIай АССР заслуженни артист.

СУРТА ТIА: халхабуш шолкъочанаш.

Е. Меграбова сурт.

МАШАР МА ХИЛИЙТА!

ВЕДАНА РАЙОНЕ СОВЕТСКИ ЗАКОНАШ ТЕЕХАДУ ДЫ ЛЕЛАБЕРАНА ЧIОАГIА ЛОАРХIАШ БАРАША

Ведана районе советски законаш телхаду ды лелаберана чIоагIа лоархIаш бараша.

Ведана районерча Гунара хьадоладеннад из истори. ЛурчагIа декабра дийнахь юрта Совете хьачухьежар кхалсаг. Председатела Томаев Мусоста Эмета йист а хиина, хьаьра воллаpe, хьо эшар сона аьлар цо пуита. Кхы шозлагIа дехар дайтаизар вокхо. Кхалсаго дуита шийта мара де йиш йоацаш къамаьл хила ма таралой. Цудухьа чубагIача нахага бехк ма бацкхалаш а ьыкна кабинетара дIаараваьлар председатель. Бохам болаш хIана хург ма дий аьнна дегабуаш бе йиш йолаш цхьакка бакъан делар.

Юрта Совета дьаьхашка гIолав Iободача назкъа юкъе дIаьтта латтар кхалсаг. Гагаева Яху яр из — «Кунта-Хьажий» мурдий тхьамда Гагаев Цике сесаг. Гаьнаро хьахьежаш латтар ды лелаберана чIоагIа лоархIаш бола Собзанов Хасмохьмад ший воIаца ЯрагIаца Сулейманов Абдурахьмани.

Мусоста Эме, Гагаевнийна дIатIа а ваха, согара фу эш хьона аьнна хаьттар. Цу хиина хилар цхьа дагадоаца, тамашийна хIама. Укх тайпара дуц цу хьакъехьа Мусоста Эме ше:

«Советски Эскарера сай воI цIавоалавайтарг аз хьайна дениа 300 сом юхада аьлар сога Гагаевас. Цу къамаьло духхьал цецваьккхар со, цу тайпара цхьакха ахча сайта саго дениа ца хиларах сай хурдаь ма теццае гIертар со. Цхьабакъда, Гагаевас аз дуццар вIалла аьттехьа а дитацар, гIер аййир, ерригa улица кхайкайора цIогIа детташ, бIехa мотт буцар. ГIар йахкача боагIачех, хьатIабаьккар Собзанови Сулеймановн. Уж а сона пхьарч э болабелар, качбахка а безам болаш хьайзар. Цар питам бозза я боезаш, со юхаваьлар. ТIаккха Iохкайза хьа а нийца кхера техар сона Сулейманова, цхьабакъда, сона тохаш бола кхера цун воIа кхийтар. Цул тIехьагIа шоллагIбар хьа а нийца техача цIацкъам долччаpa хьакмокх йоаттIайнр са.д».

ХIаьта хIанз дуцарeда вай цу историена еллача кIийлен хьакъехьа. Ведана районе бехаш нaха дийнар дарах 1961 шера райисполкомо соцам баьб Первомайски юртара зоратаж дIакъовлa дьиша. Товзаев Мусоста Эме хIамьа лоаш хиннар тецаме кхочиндаьд, цудухьа дьина хьалха латтараш цIийнa эгIаэ а бугаш. Из вгIазал яр декабра дийнахь юрта Совета хьалхашка араийккар а. Питам юкъе боллар дукха гIоттадаь дар из дов. Кунта-Хьажий мурдаштa хьалхетар дaь юрта Совета председатела нaxа юкъе юхь Iаьрж яр дукхa хьуизадеш дар долла хIама.

ДIатIахьежача чIоагIа цаьн долаш нах хет Собзанов, Сулейманов, Гагаева. Моттиг нийсъелаш дикача а бакъахьарча а гIулахех, сиг чIоагIа веза ларийIе зиларах дуцца а хоаш бар уж. Цхьабакъда, техначул тIехьагIа уж дезатеристаш хиина хиинабар, дог кIаьда долаш, ротовене, обывателаш бола нах шоаш нaxачохьа дIа-юха а лостабеш, цIена къахьегаш болча наха тIехьенна дергIетта дIатер а бенна, аудж «хIамаш» да йиш хийрак чIоагIа дог тейна а болаш. Ловица аьнча, цар маIанa оттадаь тоттий эраш моргаш я. Гингагца саьце, цар а баьб боалоза мaна, уйра чIоагIа йоазами сакхетам болаш бола нах кхаа а берзабеш, духовни фанатесми уж эйп а бoжаш. ЦаI хиннaд цар лийрхIар: дийна ув йоагхиига, Хьинне дац: е вoай малашта юкъеберзабаьрий чотаз йоашхе а, е пачхалкьалхен чотах йоахке а. Из кхоачанлар дyхьа эхь ца хеташ фуникагIа а лелаьд цар: къова даьд, спекуляци яьй, харц наьхтаж дьехаd, цхья уйлаех общественни рузкъаx доxкар-эшар даьд. Цар вахаре массетIазоя моттигаш нийсъеннай таpаза цхьан оарjxхилга чу эхь дилла а вохxан чу рузкъанцара безам бiлла а беши. ХIара яз тараз массаза он рузкьанцара безам собзоваш хиннаб. Цар дагахьа мoа хиина хIамашa совтсон вахаре гIулакхашта дуxьаlа дувлар.

Собзанови Сулеймановн Кунта-Хьажий тIехьенах ба, Шаихе а дийла ваь, хIаьта а дьна хьалха латташ ба, Шаихе а общественна пайдена болча къахьегама юстара вийнав. Цунна тоъаш жиннадаш е кхаш а, е ха а. Вагаш минаб, шовхкара хьалийцача лаьттай ши совгIа гектара тIа болх бе безагта а, цул совгIа ворхI-ворхI бежан леладе дезалга а!

Воча гIулламах зулам доал, оалаш да. Миччa бесса дале а, гIулакх мишта нийсденнад аьлча, дуккхагIа бола дьна хьалха латтараш молла шин колхоза юкъе лоархIаш хилар шоаш бокъо йоаццаш хьалийцача общественни лаьтташ тIара, тIехдаьха лeладеча шоай боахамaшкара, патент доаццаш лeлача ремеслагара яттача гIолла ду пайдаш кхьйладахьар дyхьа мара дац.

Собзанов а, Сулейманов а цаpца юкъ цар метaпа а харц кахьетех колхозагара пенсеш йийзы. Тамашe юлу тешаме боалача нахьа, ма дарра аьнча вааетористий, миччa бесса бале а марна пенсеш хьажaдайтача дакъа лeлаш бола белахтоахаенча гIуллакаш тIара дуxьха болaлой Iехабе а харц кахьеташ тIа церга мулгаш хадайта а миштa вIаштIехьдаьннад ца хоьи. Укхаза дайна нийсалураш цхьаьккха диче а ла йиш йоацаш дола хIамаш да. Юртий Советашка, колхозий правленецкa, собеса хIаш а бегIа шоай организацей сай лораданрa вIалла тIера боина нах. Юкъарчa доацаш дикъа доацаш цaIацаш тхоиа фy бaла бe уж аьнна хеташ юкъе ца гIортам шоллагIбарaмo ба, хIаьта бухсоццача кхаьча цхьа... лечабoраш дергa... туе бола хьаьяec.

Кунта-Хьажий мурдий тхьамда Гагаев Цике (Абдулкуслимаар а ...) ... цхьаьккха саг ... общественна пайдене къахьегатаьх цо цIаьккха а. ХIаьта а Ведана районсобесо пенси хьоажаду цуна. Колхозе 14 шера бола баьб аьнна стаж бакъъеш йола справка вIашагIъйолаьй харц оттадаьна протоколагIа, хIаьта чIоагIъеьй ма справка парте XXII-ча съезда цIерагIча колхоза председатела А. Башиpова кулг а йзлаь. Цу тайпара уттаьяр справкаш дукхагча кхинa харц колхозхоштa а. ДагалоццарагIа аьнча, харц кахетаж геттара етта тел Орджоникидзе цIерагIча колхоза правленe а.

ДIахо дуцаргда вай Собзанове Сулеймановен гIуллакхаш. Кхы мах дар дIадаьнначул тIе- хьагIа, уж шаьне а «зератен делареш» хиина. Даьнах тешаш бола нах Iеха а бeш, дын хара уйлаш мортагIа а йоахаш, эхь ца хетта наха мигера гIулакхаш бег а доахаш, цар цига а тоъал хIанигиг йоаккхаш хиннай.

Дьнах тешараш дукха «зератe» ухаш дий дэo. Цунах пайда ца моцш мишта Iергва? ТIаккха дьи авторитетаца хьакхайкадеьа, «Кунта - Хьажий йийнй вой «шайх» ИбрахIим вeзна «зерате» доазол дехьра», аьнна. Зерате бахьанашa гобир кхыча мехкара венача хьаьша, цунах оагIув мукъагIа дIахьокхалубалар аьнна хеташ гаргагIертар хIаравар, ахчанца церна совгIат де безам бар цар. Юххедахача «шейх» ИбрахIим-е шейх а, е ИбрахIим вIаллагIа а хиина химавацар, из хиннaв Урус-Мартана районерча Алхазуровера Вахаев Жунид яхаш цхьа саг. Цхьабакъда, лийрхIар кхоачандиo: кIезига кум гульенар цу дийнахь Кунта-Хьажий мурдий тхьамдаша.

Дын а тайпай а авторитетаца шоай хурдаь хIана а лелаяе гIерт къьнарча хана кхалнакаша лeладаь гIулакхаш. ХIана а нийсду дукха истий болаш, кхелехьа йиIигаш маьре уейташ, нускалаш удалеш йола моттигаш. Эрсеное шишa сесаг йолаш бe Кунта-Хьажий мурдий тхьамдаша Хушнев Сайд-Махьмад, дьн оагIув къьестта чIоагIа хьаллаьца лелабеш бола Тайсумов СаIид, Солтамурадов Ясол, Межидов Элмарза, Ширан - Мехкара хьалха клуба заведующи хиина, хIанз школа директор вола Юсупоц Дагалбек шоаза саг йоалееш — кхеза йола йиIигаш кхийла ва. ХIаьта а хиина хIама дац, долла хIама чаккдаьннад, саг пецавьна, духьаливьнна моттиг нийсъенаяц. Цхьабакъда, цхьаькха-м дагадох: ше а телха гIулакхаш доалаш хилча, цо беранта Iомадергдар фуд?

Гунара хьадоладенначa истоpa къьаьта хьахьокхар, дьн батахйоаллорг а ела къайлабаьнна дела йиш йолаш шарлатанаш меттел, зуламхой а хилар. Общественна зулам ца далийтар духьа яй сурьо решени Сулеймановеи Гагаевеи дийь-дийь шу а Собзанова кхо шу а суд е дьина. Зуламхой хьестаро кхетабертбац.

Индустре гигантaш тIара хьаьхь Iаш вай коммунизм. Вай из хьалхо наьха вогайна а. Даьнах тешaш бола нах даьла ца йолараx шоаш тешаргбе яхаш сийлие дагIа вIаштIехьа дац. Коммунистически уйлани вахарен пропаганда тIа-тIа чIоагIагIа е эза вай, дьина уйлаех мукъаьнаьнна керда саг бахьан долаш лоаттабу къовсам тIе-тIа хьенaргIа хила беза вай. «Дьиa хьовсаш дуттабе беза вай, — хьайхан яйна В. И. Ленина. — Из еррига материализма, хIаьта, долче, марксизма а, аьбуна». Дьина хьовсам лоаттабелга парте поргаммагIа дIадехар лаьрхIад Ильича.

Цхьаза геттара хале хул из хьовсам лоаттабе. Катехха дIадахa йиш йолаш хIанаш дац уж. Ширана вами юкедисараш — кхыметтел гIадж тeха дIабиккха йиш йолаш бола кIувса тIа бина дом бац. Цхьабакъда, партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организацей хьашт мехх а ма дий низаш торонаш! Цар кхоачам бу масса метте — производстве, культура учрежденешка, школашка, хIара цIагIа — уIланца хьнaре хетама болх бара а цун вланен ца хулеш цхьаккха саг ца вентара а.

Машар ма хилийта!

С. МЕЖИДОВ.
1970 шера 17 январера «Грозненский рабочий».

Братиславски аэропорте Чехословацки авиалинеишта лаьрхIа яхийта ИЛ-62 яха советски пассажирски лайнер. Цу типагIа ши шоллагIа самолет нийцай ЧССР-а СССР-гара. Советски авиационни техникаца дикка Iалашъяь йолча Чехословаке Граждански фегарча флото цун новкъосталца толеме кхоачашду мехка чухьара а дунен халкъашта юкъера а фога гIоллярча перевозкай гIулакх.

СУРТА ТIА: Братиславски аэродроме вIашагIкхетар.

ЧТК—ТАСС сурт.

ДУНЕ ЦХЬАН КIИРАГIА

НИГЕРИ: ГРАЖДАНСКИ ТIОМ ЧАККХБАЬННАБ

15 январе Нигере — Африкански континентерча доккхагIдолча мехках цхьаннe — столице кулгаш яздир биафрски сепаратисташа цхьаккха дуxьале йоацаш капитуляцик ярах йолча актана. Цу тайппара чаккхбаьннаб тийшача балхагIа империалисташа Нигере халкъа качбоиа граждански тIом.

Ши шун ах шун хьалхагIа иракьарча империалистически низий гуччахьара агенташ а хиина дIаэттача сепаратистий группа митеж а гIоттаь, Нигере малхбоалехьарча областе «Биафра» оалаш яр вIашагIйоллар хьаккхайкадир. Мехкдаьттана дIаьхий долча мехка цу даькъа американски кхычех мехкдаьтта компанеша бIаргаш тIалекха дукха яр. Барт эгIабеш долча сепаратистий гIулакхашта догаш ура а уттадеш, массе оагIорахьара уж хьал а лоацаш, Нигере Iалама рузкъаш шоай карадерзаддаргa догдаьхадар цар.

Къаман цхьоагIо бахьан долаш шин шерен ах шерен къонахчaл долаш къовсам лаьттар империалисташа оттабаьраштa духьала. Нигере халкъа нийсахо гIулакх ше ма дарра хьалдаьцар Африкански цхьогIони.

Организаце а Африка пачхалкхьний халкъий цхьоагIони территоре бIарчален хьаштaш деза лoлаш мел волло а.

Исторически котало яккхарах Нигери дaькъала а юцаш, Конголезски информаце агентетва белгалдоах, сепаратистий сий доша акантюра дIаяккхаро «бIарччaча африкански континентa рузкъашта тIахьожаам оттабара духа империалисташа хьоазаь маневраш юкъагIоаьха» хилар.

Вай мохк массаза а Нигере суверенитета территориальни бIарчални доргагIа хьалдoаттаеш хиннаб. Цхьа бахьан долчаш дац федеральни правительствена кезте латтача Якубу Говона, котало яьккха дийнахь Лагосе Советски посол ша тIазаяш, Нигерена хало тIаккхьанча хана из хьаллаьнча Советски Союза правительствачен халкъан цIенапа дег тIара а доккхa а баркал алар.

Шоай планаш юкъагIаьоаро корзагIдаьхача империалистически низаша мичча бесса дале а Нигере чурча гIулакхашта юкъегIорта шоай аьттуз барг хиларах йола догдоахийла дIаяккхац. Американски, английски, малхбузехьарча цхьаболча кхыча газеташа шерра гIаре пропагандистски кампани йоаржаьй империйски правительстваша дуxьаlь. Бахьача наьха «йоахло» яхаш, «мецалам» «геноцидан» уж «кIалхарбахаза» барг ца хиларах моттийта хабараш а дуцаш, буржуазии кенайоазоно гуччаxь кхайкаду. Нигере гIулакхаштa кхы мехкаш юкъегIорта дезнитa. ХIаьта Англе правительства кхаметтел хьаькхайкалаьд, мукъаьхача районашта товараш нийца Лагосе тIема самолеташ йоxийтаргья ше аьнна.

ООН-ерча Нигере викало харцахьа лаьрхIаь империалистани даталуцараш, «Барт эгIабеш дола сепаратистий гIоазараш белгалдаьккхаро, — граждански тIемо тишъьча Нигере районашкара гIулакхаш сихха лертIадахара ховхъерла е гIерт хIанза».

Шой правительствай гоннакьа айхха кхотаденнад Нигере халкъ. Империалисташа леладеча тийшача балдашта американски посольствина хьалхашка демонстрацеш ярца жоп делар цо кхайкадеш лозунгаш долаш: «Эхь да Американа», «Эхь да сепаратистанта гIо дераштa!».

ДОККХИЙ ХУВЦАМАШ ХИННАДАЦ БОННЕ

Укх шера дуxьхашка гуттенна Бонне малхбузенгерманскин бундестаг. 14 январе хиннача хьалхарча заседание «Къамая тIулакхий хьакъехьа» отчет луш къамаьл дир канцлера Вилли Брандта. Кердача малбузенгерманскин правительствана керте латтачо фу оал хьежаш, чIоагIа сатувсаш яр дуне халкъашта юкъера шерра общественность. Чаккхца бовлаш бисача Бонна къьнарча наькъ тIаpa яла дага йолий-теш социал-демократий правительство? — Из хаттар яаз Европерча машарен кхерамзлен хьашташ деза долаш мел баранта дагаальттар.

Брандта даьча къамаьло тешал ду ФРГ чурчен аралхьарчен политике доккхий хувцамаш хиина да хилаpа. ХьалхагIа а санна, Европе керте латта державе хургйолаш ФРГ чIоагIъе гIерт малхбузенгерманскин доал ду гIоазараш. Хабаре социалистически мехкашпца, цу даьъе ГДР-цара а, гIулакхаш лертIадолхила оалаш дар а кхайкадаш. Ма дарра аьнча социалистически германски пачхахьалахе цIакъоастае гIерт ФРГ правительство.

Канцлера аьннах, «ГДР дунен халкъашта юкъе правова бакъъаш тIаэцалгах тхоца къамаьл хила а хьашттаза». Хьадда яь из заявлении ФРГ-е политикана керда лоста лургба аьнна Брандта дейпача деша дуxьала я. Брандта даь къамаьл доашхаш «Юманите» яхача французски газета оагIонаш тIа Ив Морос яздy: «Малхбузенгерманскин политика лертIаьннaй ховрeда шоллагIа дуцен тIом бахьан долаш хинна исторически хувцамaш ма дарреe шеко йоаццаш бахьдаь тIаэцарах. Цхьабакъда, Брандта даьча къамаьло хьахьох, Бонна цунна мел чIоагIа дуxьале ю, правительство хувцаеннале a».

Брандтa правительства шийл хьалхагIа дIабахарий арсеналерa хьарийцаб Малхбузен Берлина хьакъехьара провокационни наькъ а. Малхбузенгерманска канцлера, белгела аьнча, бакъдйо январь бетта шоллагIча шин кIирaна Малхбузен Германа массех заседании чаккъхккха лаьрхIа парламентски фракцеши бундестагa комиссеши хилар.

Бокъо йоаццаш ю цу решенена дуxьала протест кхайкаьйа ГДР кхыча мехкашарча гIулакхий министерство. Цу тайпарa акцеш, йоах цун нота тIа, шиий мукъагIа йоле политически единица ловрхIалуш йолча Малхбузен Берлина статус телхаю, Европеча кхоьхкам кIаьдбаш кхерамзлешен дуxьала ерзаь я уж.

СИЙЛЕ ЙОАЦА ВОЯЖ

ХIанз чаккхбаьннаб кхо кIира совгIа ха йоаккхаш США вице-президента Агню Къулба-Малхбоален Азее Тайжача океана къулбехьарча даькъе мехкашка гIолла баьнин. Цун наькъа тIеххьара этап хиннача Нови Зеландера дIавахар американски эмиссар, «сий довлда нах бoaбeрий!», «Яхийта Вьетнамерa» яхаш тIеххьара тIа детташ цIогIарч a долаш. Антиамерикански демонстрацеш йир Агнюна тIехьа Веллингтоне меттел. Канберре а из наха хиннача кхача мехкашке а.

Сийле йоацаш чаккхьаннача Агню воажо ахь тIа а хьехьекхар Къулба-Малхбоален Азера Вашингтона политика. ГIорaьчкха юпаш йола США президента соцах аьхни Гуам яхача гIайрен тIа хьаккхайкаь «Никсона доктрина» юкъагIйоса хилар.

Цу доктрина маьан тоъал дика довза да — США хьaшташ Iалашдела, Къулба-Малхбоален Азерча къамий-кортанмукъален болaмий азиатий шоай кулгашца сацуна. Наьзаморг лаьрхIа да вашингтонски пропагандисташ «машара план» сайна хетийта гIерташ йола гIоръьккха юпаш латтa Вьетнамерча тIема «вьетнамизаци» яра аьсса план a.

Натахьа санна цу «машар безача» зовлоней бокьона а болча мачьна хьакъехьа моллагIчна а валаза хиннаде а, американски вице-президента бешаьча кхьаьо уж цIенгьаь керта чура дIаьяхар. Массеза а мо марa юха ца оэалуш волча Вашингтона викало къайле яц ше бихьaча наьхьо кертерча даькъе лийрхIар сенах латтар аьлча, из ше хинна мажхех дуккхагIа дараша ВIашагIкхийттача Штатий тIема гIулакхашта юкъе дакъа лоацилга вIаштIехьдаккхарах латташ хиларах. Ховахеташ дий гуччаxьа дуца доладеннa «Вашингтон пост» яхача газета белгалдаьккхар: «Харцахьа хургдар Никсона политикaх цо ше оаллaча тайпара «машара план» я аьнна аьлча, Ма дарра аьлча цо лаьцачи наькъо хьахоьх вьетнамски тIемах геттара дIаьдаь дов де безам болаш из хилар».

Азе халкъаша тIа-тIа дуxкагIа дуxьале ю «Никсона доктринана». Наькъа вахa ше волча хана американски политика престижа лотор де гIертанир Агню. Доладa хIамашка лади1гIачул тIехьагIа, из де цуц вIаштIехьадаьннадац. Агню азиатски воаже новкъостал даьдац ВIашагIкхийттача Штатанта шоашта чухьа а правительства политикана цIенхаштa раьза боваш йола моттигаш дIаяхара. МугIарера американцаш, цу даькъе салтий а, тешаш моллагIча цхьан хьалда боацача хана Вьетнамера бIу арабоахнаргба аьнна правительства деннача дешах. Къамарге кхачалца тIемах биза ба уж. «Газетта» яхача канадски газета сайгонски корреспонденто беча ховмагIа, «этара лохагIча боарамга кхоачаш лохьенний Вьетнамерча американски бIун моральни уйла».

АГРЕССОРА ГIОДЕРАШ

Американски кепайоазоно кIезига шаькъа доадалаш ВIашагIкхийтта Штаташ IарбийI доттагIий хилара Израиль цхьан оагIорахьара хьалдоцилга дIатоссаш хиларх тхьаъекха гIерташ, «Нью-Йорк таймсо» масала, цигa сaнна тукххаза а яьхaз, «американски правительства ший дакъа хийнaл, Израиль хьаллацартара озабезам бoцаш юкъарчaт дapa позицета ялари».

ХIаьта США пачхахьалкхен секретара Роджерса ше пкъа къамаьл деш кхымоттел хьа а кхайкадаь, «ВIашагIкхийттача Штаташа хьаллоац IарбашцIaра доттагIала бувзамаш» аьнна.

Цхьабакъда, уж къамаьлаш моттийта деш хилар гуччахьа да. Духхьал ВIашагIкхийтта Штаташ мара кхы малaв израильски агресси хьалльаpи хьаллоазари. Американски правительства шийтгара новкъостал ду мара Израила торо мича яр дIалийцача IарбийI еррига территорешкара израильски бIу арабоахкaьга оттадаш йола 1967 шера 22 ноябрера Кхерамзлен Совета резолюци хIанзалца кхоачаш ца еш Iе.

ХIанз массанена а гуччахьа а ВIашагIкхийттача Штаташа Израила тIема новкъостал чIоагIагIа деш йола фактеш. Цу хьакъехьа эхь хийтта юха ца йоалаш гуччахьа дийцар, белгала аьлча, Голда Меира — Израила премьер-министра ше. Американо - израильски гIулакхаш малагIча кьал тIа да аьнна американски журналисташа шийга даьча хаттара жоп луш цо хьахкайадир: «КIай кIа Израила доттагIа «да». Ший оагIонгахьара, Нью-Йорк яхача штатагарча сенатора Джавитса Тель-Авива доз делар, тIема постоянни дакъера Израила цхьадола дехараш ВIашагIкхийттача Штатий правительства кастта кхоачашдергхилараx.

Американски империализмо Израиль хьаллоаш ше дуцах Гаргарча Малхбоалена халкъаша шоашта бокъонна йола политически экономически картамукъале яккхар духьа лоаттабу къовсам тоIабара тешаме жандарм лоархIанна. Гаргарча Малхбоаленерча мехкдаьтта хIанз 40 процент совгIа кхоачам бу деррига капиталистически дуненна вIаьнох. Из мехкдаьтта доаккхача эгара доккхагIа дола дакъа, американски монополешка кхоач. Американски Гаргарча Малхбоален институтa даьнеех, хIара шера ВIашагIкхийттача Штатий йоккхагIа йолча бизнесшка дoда американски монополеша беча цIенача пайдах 1,7 миллиард доллар совгIа.

Цу тайпарча гIулакхаш машар бе безам бац Гаргарча Малбоаленерча хьакъй. Шоай халкъаш социальни прогрессен империалистически доалах мукъaдaхарe пакъагIа дуташ йола прогрессивни режимаш эттай дуккхача IарбийI мехкашкa. Шоай мугIараш кхотадаргь жоп лу цар империалистий тийшача балхашта. Цунна тешал ду, масала, кхьа дийнах Каире хиннача, Триполе ОАР-а президента Насера, Ливе Революционни Совета председатела Кадафе, Судана революционни Совета председателя Нимейре переговораш йолча хана тIайнца решенеш кхоачашъяр духьа гулбеннача ОАР-а, Ливе, Судана кхыча мехкашцарча гIулакхий министрий совещание. Каире тIеййна решенеш шеко йоацаш боккхача доархIаме хургья деррига IарбийI мехкаштa юьдоа бувзамаш дIахо чIоагIдарах империализмаца лоаттабу къовсам чIоагIбаран.

Г. ШИШКИН.
(ТАСС).

ХАОТТАМ

Тахан республике гIолаен Грозне йоцаш а йоаццаш, доха а дeлаьш, ша я билла, малхбоалехьаре гIаьххьача боарамe, республика къилбаседехьарча районашка чIоагIа мух а хьекхаш ха хилeн фегарa температура республике гIолaе 1 градусага 5 градусага кхочалцен Грозне 1 градусагара 3 градусага яхачалцен шелаз йолаш хилан тарлу. ДIахорча шин дени цин буси нохагIо моржaш а йолаш, юкъ-юкъе лов a делхаш, хьыдсайолча моттигашка дохк а доллаш, 21-ча январе ша а бyлаш, республика къилбаседехьарча районашка цхьайолча моттигашка дарз а хьекхаш, къилбседа-малхбоалехьара гIаьххьача боарамe, республика къилбаседехьарча районашка юкъ-юкъе чIоагIа мух а хьекхаш ха хила а фегара температура бийсашка 6—11 градус шелал, деношка 1 градус йовкалтара 4 градус шелалта кхоачаш хила а тарлу.

Метеостанци.

Редактор М. К. ЛЬЯНОВ.

ЛадугIа, хьажа

РАДИО
29 январь

6.30 — «Юрта Iуйре». 6.45 — Ахмараш. 6.50 — Хоамаш. 7.00 — Москва. 7.30 — «Грозненский рабочий». «Комсомольское племя» газетий обзор. 7.30 — Передачай программа. 7.35 — Москва. 8.15 — «Сердало» газета обзор. 8.25 — «Хьалсара ХIирийче» яха Корницке симфонически поэма. 8.45 — «КПСС Централни Комитета Тезисаш Iомаю оаха» яха передача. (гIалгIай меттала). 9.00 — Москва. 16.00— Передачай программа. 16.05 — «Къона тIехье» (гIалгIай меттала). 16.20—«КПСС Центральни Комитета Тезисаш Iомаеш» яха передача. (нохчий меттала). 16.30 — Шофски бувзамаш чIоагIаюш доагIа (гIалгIай меттала). 16.45 — Керда хоамаш (гIалгIай меттала). 17.00 — Лирически илланаш кхайнаш. 17.30 — «Вай индустриальни мохк». 17.45 — Владимир Ильич Ленин ваь 100 шу дизарга. «Ленински тIехьенаш». 18.00 — Керда хоамаш (нохчий меттала). 18.15 — Ахмараш. 18.25 — Керда хоамаш (эрсий меттала). 19.00 — Москва.

ТЕЛЕВИДЕНИ
29 январь

17.55 — Передачай программа. 18.00 — Телевизиони кердадараш (нохчий, эрсий меттала). 18.30 — Миллионий ленински университет. Iилман коммунизма кхоачаш дезаш гIаэтта дешаш «Капитализмагара социализмага доалаш деттача къарa чулоацам». 19.00 — Английски меттала къамаьл ду оаха. 19.30 — Музыкальни пауза. 19.35 — Халкъа са да илли (нохчий меттала). 20.00 — Шоана, бераш. 20.15 — Вай ладугIаш я... 20.35 — Спортивни дневник. 20.45 — Киножурнал. 20.55 — Дунен халкъашта юкъера обозрени. 21.05 — Передачай программа. 21.10 — «Уйлаш ю ка» яха художественни фильм.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Ленина улица, 11 (3-гIа этаж). Телефонаш: редактора—3-44-90; редактора зам. — 3-39-11; бехктехкаш секретара — 3-34-39; партийни вахарен, культуран, промышленностен отделий — 3-42-30; Юрта бахамий письмой отделий— 3-42-28.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революце к секти, 7/34.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Грозный, ул. Ленина, 11 (3-й этаж). Телефоны: редактора—3-44-90; зам. редактора—3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-39; отделов партийной жизни, культуры, промышленности — 3-42-30; отделов сельского хозяйства и писем — 3-42-28.

Типография изд-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции, 7/34.

СФ05014. Заказ № 336.